

Határozatok Tára

TAMARA ÁPETA
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2022. október 27.¹

C-514/21. és C-515/21. sz. egyesített ügyek

**LU (C-514/21),
PH (C-515/21)**

kontra

Minister for Justice and Equality

(a Court of Appeal [fellebbviteli bíróság, Írország] által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelmek)

„Előzetes döntéshozatal – Büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés – 2002/584/IB kerethatározat – Európai elfogatóparancs és a tagállamok közötti átadási eljárások – Szabadságvesztés-büntetés kiszabó ítélet végrehajtása céljából kibocsátott európai elfogatóparancs – A végrehajtás mérlegelhető megtagadásának okai – A 2002/584 kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdése – »Határozat meghozatalát eredményező tárgyalás« – A próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés felfüggesztésének visszavonása – A védelemhez való jog – EJEE 6. cikk – Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. és 48. cikke”

I. Bevezetés

1. Egy személy bűncselekményt követett el, és tisztességes eljárást követően bűnösnek találták. A bűnösség megállapítása felfüggesztett szabadságvesztés-büntetés kiszabását eredményezte. Ezt követően ugyanezt a személyt egy második, az első bűncselekményhez kapcsolódó próbaidő alatt elkövetett bűncselekménnyel vádolták meg. A második tárgyalást az érintett személy *távollétében* folytatták le, és az bűnösség megállapításához, valamint szabadságvesztés-büntetés kiszabásához vezetett. Következésképpen az első bűncselekmény tekintetében a szabadságvesztés-büntetés végrehajtásának felfüggesztését visszavonták. Mivel az érintett személy az országon kívül tartózkodott, európai elfogatóparancsot bocsátottak ki az első bűncselekmény miatt kiszabott szabadságvesztés-büntetés végrehajtása céljából.

2. Megtagadhatja-e a végrehajtó hatóság az érintett személynek – az első bűncselekményre vonatkozó ítélet végrehajtása céljából kibocsátott európai elfogatóparancs alapján történő – átadását azon az alapon, hogy a második tárgyalásra a *távollétében* került sor? Az e kérdésre

¹ Eredeti nyelv: angol.

adandó válaszhoz a 2002/584/IB kerethatározat² 4a. cikke (1) bekezdésének értelmezése szükséges. Pontosabban azt a kérdést kell megválaszolni, hogy az e rendelkezésben alkalmazott „határozat meghozatalát eredményező tárgyalás” kifejezés e második tárgyalást is magában foglalja-e.

3. Az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdésének értelmezésén túlmenően ezek a kérdések az európai elfogatóparancs rendszerére vonatkozó mélyebb kihívást jelentenek. Azt a kérdést vetik fel, hogy a végrehajtó hatóság az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározatban szereplő eseteken kívül jogosult-e (vagy akár köteles-e) megtagadni az átadást, ha megállapítja, hogy a kibocsátó állam megsértené az átadni kért személy alapvető jogát (vagy legalábbis e jogának lényeges tartalmát).

4. Az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat kimerítő jelleggel felsorolja azokat az eseteket, amelyekben a végrehajtó hatóság megtagadhatja vagy köteles megtagadni az európai elfogatóparancs végrehajtását.³ Ezen eseteken kívül a Bíróság az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározatba értelmezés útján egy további lehetőséget is belefoglalt. Az ítélkezési gyakorlat alapján a végrehajtó hatóság akkor is megtagadhatja az átadást, ha a kibocsátó államban a személyek bizonyos csoportját vagy bizonyos büntetés-végrehajtási intézeteket érintő rendszerszerű vagy általános hiányosságok,⁴ illetve a jogállamiságot érintő általános vagy rendszerszerű hiányosságok állnak fenn.⁵ Az ilyen rendszerszerű problémák fennállása esetén az átadás megtagadásáról szóló döntés meghozatala előtt a végrehajtó hatóságnak emellett meg kell vizsgálnia, hogy az átadni kért személy esetében fennáll-e annak valós kockázata, hogy az illető alapvető jogai a kibocsátó államban sérülnének.⁶

5. A jelen ügyben azonban, és ugyanez a helyzet a jelen indítvány ismertetésének időpontjában a Bíróság előtt folyamatban lévő több más ügyben is,⁷ a kibocsátó állam rendszerszerű hiányosságaira nem hivatkoztak. Ez egy új kérdést vet fel: elegendő-e az átadni kért személy alapvető jogainak esetleges egyszeri megsértése ahhoz, hogy a végrehajtó hatóság megtagadhassa az átadást? Ez egyúttal (újra)felveti azt a kérdést is, hogy a végrehajtó hatóság egyáltalán jogosult-e ellenőrizni, hogy a kibocsátó állam tiszteletben tartaná-e az átadni kért személy alapvető jogait. Mindezen ügyek, beleértve a jelen előzetes döntéshozatali eljárás alapjául szolgáló ügyet is, felszínre hozzák azokat a problémákat, amelyekkel a végrehajtó igazságügyi hatóságok szembesülnek az automatikus kölcsönös elismerés elfogadásával, amely elv az európai elfogatóparancs rendszerének alapját képezi.⁸

² Az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i tanácsi kerethatározat (HL 2002. L 190., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 6. kötet, 34. o.), amelyet a személyek eljárási jogainak megerősítése, valamint a kölcsönös elismerés elvének az érintett személy megjelenése nélkül [helyesen: az érintett személy távollétében] lefolytatott eljárásokat követően hozott határozatokra való alkalmazásának előmozdítása tekintetében a 2002/584/IB, 2005/214/IB, 2006/783/IB, 2008/909/IB és 2008/947/IB kerethatározatok módosításáról szóló, 2009. február 26-i 2009/299/IB tanácsi kerethatározat (HL 2009. L 81., 24. o.) módosított (a továbbiakban: az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat).

³ Ezeket az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 3., 4. és 4a. cikke tartalmazza.

⁴ 2016. április 5-i Aranyosi és Căldăraru ítélet (C-404/15 és C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, 89. pont).

⁵ 2018. július 25-i Minister for Justice and Equality (Az igazságügyi rendszer hiányosságai) ítélet (C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, 61. pont).

⁶ A fenti 4. és 5. lábjegyzetben hivatkozott ügyek, valamint a 2020. december 17-i Openbaar Ministerie (A kibocsátó igazságügyi hatóság függetlensége) ítélet (C-354/20 PPU és C-412/20 PPU, EU:C:2020:1033, 51. és 52. pont); a 2022. február 22-i Openbaar Ministerie (A kibocsátó tagállam törvényei által létrehozott bíróság) ítélet (C-562/21 PPU és C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, 50., 52, 67. és 68. pont).

⁷ Puig Gordi és társai ügy (C-158/21); E. D. L. (Betegségen alapuló megtagadási ok) ügy (C-699/21); GN ügy (C-261/22).

⁸ 2013. február 26-i Melloni ítélet (C-399/11, EU:C:2013:107, 37. és 63. pont); 2014. december 18-i 2/13 (Az Uniónak az EJEE-hez történő csatlakozása) vélemény (EU:C:2014:2454, 191. pont).

6. A kérdést előterjesztő bíróság számára hasznos válasz adható a feltett kérdésekre anélkül, hogy általános jelleggel álláspontot kellene foglalni az európai elfogatóparancs végrehajtásának megtagadására vonatkozó további lehetőségekről. Ennek az az oka, amint látni fogjuk, hogy az előterjesztett kérdések olyan összefüggésben merülnek fel, ahol valamely alapvető jog esetleges megsértése az érintett személy *távollétében* lefolytatott tárgyalásból ered. Ezzel a helyzettel kapcsolatban az uniós jogalkotó közös értelmezést fogadott el arra vonatkozóan, hogy mely esetekben kell a nemzeti bíróságoknak elismerniük az érintett személy *távollétében* hozott bírósági határozatokat.⁹ Mindazonáltal ismertetek néhány érvet arra vonatkozóan, hogy miért kell az átadás megtagadásának további okait minimálisra csökkenteni.¹⁰

II. Jogi keret

A. Az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat

7. Az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 1. cikkének (3) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„E kerethatározat nem érinti az Európai Unióról szóló szerződés 6. cikkében biztosított alapvető jogok és alapvető jogelvek tiszteletben tartásának a kötelezettségét.”

8. Az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdése az európai elfogatóparancs végrehajtása mérlegelhető megtagadásának okát a következőképpen határozza meg:

„(1) A végrehajtó igazságügyi hatóság abban az esetben is megtagadhatja a szabadságvesztés-büntetés vagy szabadságelvonással járó intézkedés végrehajtása céljából kibocsátott európai elfogatóparancs végrehajtását, ha az érintett személy személyesen nem volt jelen a határozat meghozatalát eredményező tárgyaláson, kivéve, ha az európai elfogatóparancs szerint a kibocsátó tagállam nemzeti jogában meghatározott további eljárási követelményekkel összhangban:

a) az érintett személyt kellő időben:

- i. személyesen idézték, és ily módon tájékoztatták annak a tárgyalásnak a kitűzött időpontjáról és helyéről, amely a határozat meghozatalához vezetett, vagy az érintett más módon ténylegesen hivatalos tájékoztatást kapott a szóban forgó tárgyalás kitűzött időpontjára és helyére vonatkozóan, mégpedig oly módon, hogy egyértelműen megállapítást nyert, hogy a kitűzött tárgyalásról tudomást szerzett;

valamint

- ii. tájékoztatták arról, hogy a határozat meghozatalára meg nem jelenése esetén is sor kerülhet;

vagy

⁹ E tekintetben lásd a 2009/299 kerethatározatot. Lásd még a büntetőeljárás során az ártatlanság védelme egyes vonatkozásainak és a tárgyaláson való jelenlét jogának megerősítéséről szóló, 2016. március 9-i (EU) 2016/343 európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2016. L 65., 1. o.); valamint a 2013. február 26-i Melloni ítélet (C-399/11, EU:C:2013:107, 62. és 63. pont).

¹⁰ Lásd: Richard de la Tour főtanácsnok Puig Gordi és társai ügyre vonatkozó indítványa (C-158/21, EU:C:2022:573, 60. pont). A jelen indítvány ismertetésének időpontjában ez az ügy még folyamatban van a Bíróság előtt.

b) az érintett személy a kitűzött tárgyalás ismeretében meghatalmazta vagy az általa választott vagy az állam által kirendelt jogi képviselőt arra, hogy a tárgyalás során a védelmét ellássa, és az említett jogi képviselő ténylegesen ellátta az érintett személy védelmét a tárgyaláson;

vagy

c) az érintett személy a határozat kézbesítését és azt követően, hogy kifejezetten tájékoztatták őt a perújításhoz vagy fellebbezéshez való jogáról, amely eljárásban joga van részt venni, és amely lehetővé teszi az ügy újbóli érdemi vizsgálatát – beleértve az új bizonyítékokat –, és amely az eredeti határozat megváltoztatásához [helyesen: hatályon kívül helyezéséhez] vezethet:

i. egyértelműen kijelentette, hogy nem vitatja a határozatot;

vagy

ii. a megállapított határidőn belül nem kért perújítást vagy nem fellebbezett;

vagy

d) a határozatot nem kézbesítették személyesen az érintett személynek, de:

i. az átadást követően haladéktalanul, személyesen kézbesíteni fogják neki, és kifejezetten tájékoztatni fogják őt a perújításhoz vagy fellebbezéshez való jogáról, amely eljárásban joga van részt venni, és amely lehetővé teszi az ügy újbóli érdemi vizsgálatát – beleértve az új bizonyítékokat –, és amely az eredeti határozat megváltoztatásához [helyesen: hatályon kívül helyezéséhez] vezethet;

valamint

ii. tájékoztatni fogják arról, hogy milyen határidőn belül kérhet perújítást vagy fellebbezhet, amint arra a vonatkozó európai elfogatóparancs utalást tartalmaz.

[...]

B. 2009/299/IB kerethatározat

9. A 4a. cikket – az európai elfogatóparancs végrehajtása mérlegelhető megtagadásának további okaként – a 2009/299 kerethatározat emelte be az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározatba. E tekintetben az említett kerethatározat következő preambulumbekszedései relevánsak:

„(1) A vádlott azon joga, hogy személyesen jelen legyen a tárgyaláson, az Emberi Jogok Európai Bírósága értelmezésében az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény 6. cikkében előírt, tisztességes eljáráshoz való jog része. A Bíróság kijelentette továbbá, hogy a vádlott azon joga, hogy személyesen jelen legyen a tárgyaláson, nem abszolút érvényű, valamint hogy bizonyos körülmények között a vádlott szabad akaratából – kifejezetten vagy hallgatólagosan, de egyértelműen – lemondhat az említett jogról.

[...]

(6) E kerethatározat egyéb kerethatározatokat módosító rendelkezései megállapítják azokat a feltételeket, amelyek esetén nem tagadható meg olyan határozat elismerése és végrehajtása, amelyet olyan tárgyalást követően hoztak, amelyen az érintett személy nem volt személyesen jelen. Ezek a feltételek vagylagosak; amennyiben közülük bármelyik teljesül, akkor az európai elfogatóparancs vagy a többi kerethatározathoz tartozó meghatározott tanúsítvány megfelelő részének kitöltésével a kibocsátó hatóság igazolja, hogy a követelmények teljesülnek vagy teljesülni fognak, aminek elegendőnek kell lennie a határozatnak a kölcsönös elismerés elve alapján történő végrehajtásához.”

III. Az alapügy tényállása és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

10. A két egyesített ügy alapvetően közös tartalmát a jelen indítvány nyitópontjai összefoglalták. Előljáróban részletesebben bemutatom a két egyesített ügy tényállásait.

A. Az LU ügy (C-514/21)

11. A magyar igazságügyi hatóság LU – az alapeljárás fellebbezője – átadását kéri szabadságvesztés-büntetés végrehajtása céljából, és e célból európai elfogatóparancsot bocsátott ki. Ebben az összefüggésben a kérdést előterjesztő bíróság, a Court of Appeal (fellebbviteli bíróság, Írország) a végrehajtó igazságügyi hatóság.¹¹

12. A releváns információk összegyűjtése során az európai elfogatóparancs végrehajtásáról első fokon döntő High Court (felsőbíróság, Írország) az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 15. cikkének (2) bekezdése alapján összesen hét alkalommal kért kiegészítő információt a kibocsátó igazságügyi hatóságtól.

13. LU 2005 augusztusában több bűncselekményt is elkövetett, nevezetesen a volt házastársa, közös gyermekük és anyósa ellen irányuló családon belüli erőszakot, beleértve a volt házastársa bántalmazását, valamint a házastársa és a közös gyermekük személyi szabadságának megsértését. Ezekre a bűncselekményekre a továbbiakban „első bűncselekményekként” hivatkozom.

14. LU-t 2006 októberében az első bűncselekmények miatt elítélték, majd az ítéletet a fellebbezési eljárás eredményeképp, 2007 áprilisában helybenhagyták. A kérdést előterjesztő bíróság szerint a kibocsátó igazságügyi hatóság megerősítette, hogy LU mindkét tárgyaláson jelen volt, vagy választott védője képviselte. LU-t az első bűncselekmények miatt egy év szabadságvesztés-büntetésre ítélték, amelynek végrehajtását két év próbaidőre felfüggesztették.¹²

15. 2010 decemberében LU-t első fokon elítélték tartási kötelezettség elmulasztása miatt, amelyet a továbbiakban „kiváltó bűncselekménynek” nevezek. LU két tárgyaláson jelen volt, de a határozat kihirdetésénél nem. Következésképpen az elsőfokú bíróság pénzbírságot szabott ki, de nem határozott az első bűncselekmények miatt kiszabott, próbaidőre felfüggesztett büntetéssel kapcsolatban.¹³

¹¹ Meg kell jegyezni, hogy a kérdést előterjesztő bíróság a High Court (felsőbíróság, Írország) határozatával szemben benyújtott fellebbezésről határoz, amely bíróság első fokon foglalkozott a szóban forgó európai elfogatóparanccsal, és úgy döntött, hogy azt végre kell hajtani.

¹² Tekintettel arra, hogy az alapeljárás fellebbezője az elsőfokú eljárás során egy hónapot töltött előzetes letartóztatásban, legfeljebb 11 hónapot kell még letöltenie.

¹³ A rendelkezésre álló információk szerint a kiváltó bűncselekményt 2008-ban, tehát az első bűncselekményekkel kapcsolatos próbaidő alatt követte el.

16. Az ítélet ellen fellebbezést nyújtottak be, bár az ügy iratai nem tartalmaznak információt arról, hogy ki kezdeményezte ezt a fellebbezést.¹⁴ LU-t idézték a tárgyalásra, de az idézést nem vette át, ami a magyar jog szerint szabályszerű kézbesítésnek minősült. Mivel LU nem volt jelen ezen a tárgyaláson, a fellebbviteli bíróság védőügyvédet rendelt ki számára, aki őt a tárgyaláson képviselte.

17. 2012 júniusában a fellebbviteli bíróság megváltoztatta az eredeti ítéletet (a pénzbüntetést), és LU-t öt hónap szabadságvesztés-büntetésre és egy év közügyektől eltiltásra ítélte. Ezzel egyidejűleg a fellebbviteli bíróság elrendelte az első bűncselekmények miatt kiszabott büntetés végrehajtását, visszavonva annak próbaidőre való felfüggesztését.¹⁵

18. Ezt követően, 2012 szeptemberében a magyar igazságügyi hatóság az első bűncselekmények és a kiváltó bűncselekmények miatt kiszabott büntetések végrehajtása céljából európai elfogatóparancsot bocsátott ki. LU a High Court (felsőbbíróság) előtt nem egyezett bele az átadásba, és ez utóbbi megtagadta az átadásának elrendelését.

19. Végül LU az első bűncselekmények tekintetében perújítási kérelmet nyújtott be, amelyet 2016 októberében első fokon elutasítottak, amely elutasítást 2017 márciusában a fellebbezési eljárás során helybenhagytak. LU e két alkalommal nem volt jelen személyesen, hanem az általa megbízott védőügyvéd képviselte. A perújítási kérelem jogerős elutasításának eredményeként az első bűncselekmények miatt kiszabott szabadságvesztés-büntetés a magyar jog alapján ismét végrehajtható vált. A magyar igazságügyi hatóság így 2017 júliusában egy második európai elfogatóparancsot bocsátott ki, kizárólag az első bűncselekményekre vonatkozó büntetés tekintetében.¹⁶ Jelenleg ez a második európai elfogatóparancs van a kérdést előterjesztő bíróság, mint végrehajtó igazságügyi hatóság előtt.

20. A kérdést előterjesztő bíróság előzetes álláspontja szerint a kiváltó bűncselekmény miatt indított eljárás nem felelt meg az emberi jogok európai egyezménye (EJEE) 6. cikkének. Következésképpen, ha ezt a tárgyalást a „határozat meghozatalát eredményező tárgyalásnak” tekintjük, akkor az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdése alapján meg lehetne tagadni az európai elfogatóparancs végrehajtását.

21. LU azzal érvelt, hogy az első bűncselekmények miatt kiszabott szabadságvesztés-büntetés kizárólag a kiváltó bűncselekményre vonatkozó tárgyalás miatt végrehajtható. Ebből következik, hogy a kiváltó bűncselekményre vonatkozó tárgyalást kell a „határozat meghozatalát eredményező tárgyalásnak” tekinteni. Mivel a tárgyalást az érintett személy *távollétében* folytatták le, ez a tárgyalás nem felel meg az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdésében foglalt azon feltételek egyikének sem, amelyek lehetővé tennék az átadást. LU hozzátette azt is, hogy mivel a kiváltó bűncselekmény tekintetében nincs lehetőség a perújítási eljárásra, az átadása az EJEE 6. cikke, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta) 47. és 48. cikke szerinti jogainak „nyilvánvaló megsértését” jelentené.

¹⁴ A bíróság előtti tárgyaláson a felek nem tudták megerősíteni, hogy ki kezdeményezte a fellebbezést.

¹⁵ Az iratokból nem lehet következtetni arra, hogy volt-e a bíróságnak mérlegelési mozgásteret a felfüggesztés visszavonása tekintetében. Ennélfogva ebben az ügyben – a C-515/21. sz. ügytől eltérően – a kérdést előterjesztő bíróság arra is rákérdez, hogy releváns-e az, hogy az első bűncselekmények miatt kiszabott büntetés felfüggesztésének visszavonása kapcsán a bíróság rendelkezett-e mérlegelési mozgástérrel.

¹⁶ A kérdést előterjesztő bíróság jelezte, hogy elévülés okán a kiváltó bűncselekmény miatt kiszabott büntetés letöltöttnek tekintendő. Ezt a bíróság előtti tárgyaláson is megerősítették.

22. Ezzel szemben az alapeljárásban ellenérdekű félként eljáró Minister for Justice and Equality (igazságügyi és esélyegyenlőségi miniszter, Írország) arra hivatkozott, hogy a kiváltó bűncselekménnyel kapcsolatos tárgyalás csupán „a büntetés végrehajtásának módjára vonatkozó intézkedés”, és így a Bíróság jelenlegi ítélkezési gyakorlata alapján kívül esik az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdésének hatályán. Így, az igazságügyi és esélyegyenlőségi miniszter szerint az európai elfogatóparancsot végre kell hajtani, és az EJEE 6. cikkének állítólagos megsértése a kibocsátó tagállam bíróságainak hatáskörébe tartozó kérdés.

23. A kérdést előterjesztő bíróság kétségbe vonja, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlata egyértelműen alkalmazható lenne a szóban forgó ügyre.

24. E körülmények között a Court of Appeal (fellebbviteli bíróság, Írország) előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:

- „1) a) Amennyiben a keresett személy átadását egy eredetileg felfüggesztett olyan szabadságvesztés végrehajtása céljából kérik, amelynek végrehajtását a keresett személy által elkövetett újabb bűncselekmény miatti elítélése okán rendelték el, és a végrehajtást elrendelő határozatot az a bíróság hozta meg, amely a keresett személyt az újabb bűncselekmény elkövetése miatt elítélte és vele szemben büntetést szabott ki, a [z európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat] 4a. cikkének (1) bekezdése értelmében vett, »határozat meghozatalát eredményező tárgyalás« részét képezi-e az ezen újabb elítéléshez és a végrehajtást elrendelő határozat meghozatalához vezető eljárás?
- b) | Jelentőséggel bír-e a fenti első kérdés a) pontjára adandó válasz szempontjából az, hogy a végrehajtást elrendelő határozatot hozó bíróság törvény rendelkezésénél fogva volt-e köteles meghozni ezt a határozatot vagy annak meghozatalára mérlegelési mozgásterrel rendelkezett?
- 2) A fenti első kérdésben szereplő körülmények között a végrehajtó igazságügyi hatóság jogosult-e megvizsgálni, hogy a későbbi elítéléshez és végrehajtást elrendelő határozathoz vezető, a keresett személy távollétében lefolytatott eljárást az [EJEE] 6. cikkének tiszteletben tartásával folytatták-e le, közelebbről, hogy a keresett személy távolmaradása folytán sérült-e a védelemhez való jog és/vagy a keresett személy tisztességes eljáráshoz való joga?
- 3) a) A fenti első kérdésben szereplő körülmények között – amennyiben a végrehajtó igazságügyi hatóság megbizonyosodott arról, hogy a későbbi elítéléshez és a végrehajtást elrendelő határozathoz vezető eljárást nem az [EJEE] 6. cikkének tiszteletben tartásával folytatták le, közelebbről, hogy a keresett személy távolmaradása folytán sérült a védelemhez való jog és/vagy a keresett személy tisztességes eljáráshoz való joga – jogosult és/vagy köteles-e a végrehajtó igazságügyi hatóság a) a keresett személy átadását azon az alapon megtagadni, hogy az átadás ellentétes lenne az [EJEE] 6. cikkével és/vagy a [Charta] 47. cikkével és 48. cikkének (2) bekezdésével és/vagy b) az átadás feltételeként a kibocsátó igazságügyi hatóságtól biztosítékot kérni arra vonatkozóan, hogy a keresett személy az átadást követően perújítást vagy fellebbezést kezdeményezhet, amely eljárásban joga van részt venni, és amely lehetővé teszi az ügy újbóli érdemi vizsgálatát – beleértve az új bizonyítékokat –, és amely a végrehajtást elrendelő határozatot eredményező elítélés vonatkozásában az eredeti határozat hatályon kívül helyezéséhez vezethet?

- b) A fenti harmadik kérdés a) pontjára adandó válasz szempontjából annak vizsgálata, hogy a keresett személy átadása sérti-e a keresett személy számára az [EJEE] 6. cikke és/vagy a Charta 47. cikke és 48. cikkének (2) bekezdése értelmében biztosított alapvető jogok lényeges tartalmát, és igenlő válasz esetén az, hogy a későbbi elítéléshez és a végrehajtást elrendelő határozathoz vezető eljárást a távollétében folytatták le, valamint hogy átadás esetén a keresett személynek nincs joga perújítást vagy fellebbezést kezdeményezni, elegendő-e a végrehajtó igazságügyi hatóság számára annak megállapításához, hogy az átadás sértene-e jogok lényeges tartalmát?”

B. A PH ügy (C-515/21)

25. A lengyel igazságügyi hatóság PH – az alapeljárás fellebbezője – átadását kéri szabadságvesztés-büntetés végrehajtása céljából, és e célból európai elfogatóparancsot bocsátott ki. Ebben az összefüggésben a High Court (felsőbb bíróság) határozata elleni fellebbezésről határozó, Court of Appel (fellebbviteli bíróság) a végrehajtó igazságügyi hatóság.

26. 2015 májusában PH-t azért marasztalták el, mert ugyanezen év januárjában egy kereskedelmi vállalkozással szemben szolgáltatás-megtagadásos támadás bűncselekményét¹⁷ követte el, azzal fenyegetve meg a vállalkozást, hogy addig folytatja a támadást, amíg nem fizetnek neki egy bizonyos összeget. Erre a bűncselekményre a továbbiakban „első bűncselekményként” hivatkozom.

27. PH-t szabályszerűen értesítették az eljárásról, és jelen volt a tárgyaláson. Egy év szabadságvesztés-büntetésre ítélték, amelyet öt év próbaidőre felfüggesztettek. PH sem a bűnösség megállapítása, sem a büntetés kiszabása ellen nem fellebbezett.

28. 2017 februárjában PH-t újra elítélték, amire ismét „kiváltó bűncselekményként” utalok. Konkrétan PH-t bűnösnek találták egy lakóautó feltörése és az abban található dolgok eltulajdonításában megnyilvánuló bűncselekmény elkövetése miatt, és 14 hónap szabadságvesztés-büntetésre ítélték. PH nem tudott a tárgyalásról, és így a tárgyaláson sem személyesen, sem jogi képviselő útján nem vett részt.

29. 2017 májusában – tekintettel arra, hogy a kiváltó bűncselekményt az első bűncselekménnyel kapcsolatos próbaidő alatt követte el – az első bűncselekményre vonatkozó ítéletet meghozó bíróság elrendelte az első bűncselekmény miatt kiszabott szabadságvesztés-büntetés végrehajtását.¹⁸ PH nem tudott erről az eljárásról, és sem személyesen, sem jogi képviselője útján nem jelent meg azon a tárgyaláson, amelyen az első bűncselekményé miatt kiszabott büntetés végrehajtását elrendelő határozatot hozták.

30. 2019 februárjában európai elfogatóparancsot bocsátottak ki, amelyben PH átadását kérték kizárólag az első bűncselekmény miatt kiszabott szabadságvesztés-büntetés tekintetében. A kiváltó bűncselekmény miatt kiszabott szabadságvesztés-büntetés tekintetében nem bocsátottak ki európai elfogatóparancsot.

¹⁷ A szolgáltatás-megtagadásos támadás egy olyan kibertámadás, amelynek során az elkövető arra törekszik, hogy egy számítógépet vagy hálózatot használhatatlanná tegyen a jogos felhasználók számára azzal, hogy átmenetileg vagy határozatlan időre megzavarja a hálózathoz csatlakoztatott állomás szolgáltatásait. A szolgáltatás-megtagadás jellemzően úgy valósul meg, hogy a megcélzott számítógépet vagy hálózatot felesleges kérésekkel árasztják el azért, hogy megpróbálják túlterhelni a rendszereket, és megakadályozzák néhány vagy az összes jogos kérés teljesítését.

¹⁸ Az erre vonatkozó információk szerint a kibocsátó igazságügyi hatóság a végrehajtást elrendelő határozatot „kötelezően” meghozandónak nevezte.

31. A lengyel igazságügyi hatóság a High Court (felsőbíróság, elsőfokú végrehajtó igazságügyi hatóság) kérésére kifejtette továbbá, hogy a kiváltó bűncselekmény miatt hozott ítélet elleni fellebbezésre nyitva álló határidő lejárt. A kibocsátó hatóság hozzátette, hogy a lengyel jog szerint bármelyik félnek lehetősége van „rendkívüli jogorvoslat iránti kérelmet (felülvizsgálati kérelmet, perújítási kérelmet) benyújtani”. Ezen eljárásra vonatkozóan azonban nem szolgáltatott további információkat.

32. PH a High Court (felsőbíróság) előtt – sikertelenül – nem egyezett bele az átadásba. A kérdést előterjesztő bíróság határoz a High Court (felsőbíróság) által hozott, az európai elfogatóparancs végrehajtására vonatkozó határozattal szembeni fellebbezésről.

33. A jelen eljárás keretében a Court of Appeal (fellebbviteli bíróság, Írország) előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:

- „1) Amennyiben a keresett személy átadását egy *eredetileg* felfüggesztett olyan szabadságvesztés végrehajtása céljából kérik, amelynek végrehajtását a keresett személy által elkövetett újabb bűncselekmény miatti elítélése okán rendelték el, abban az esetben, ha a végrehajtást elrendelő határozatot ezen elítélés miatt kötelező volt meghozni, [az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat] 4a. cikkének (1) bekezdése értelmében vett, »határozat meghozatalát eredményező tárgyalás« részét képezi-e az ezen újabb elítéléshez vezető eljárás és/vagy a végrehajtást elrendelő határozat meghozatalához vezető eljárás?
- 2) A fenti első kérdésben szereplő körülmények között a végrehajtó igazságügyi hatóság jogosult és/vagy köteles-e megvizsgálni, hogy a későbbi elítéléshez és/vagy végrehajtást elrendelő határozathoz vezető, a keresett személy távollétében lefolytatott eljárást az [EJEE] 6. cikkének tiszteletben tartásával folytatták-e le, közelebbről, hogy a keresett személy ezen eljárástól való távolmaradása folytán sérült-e a védelemhez való jog és/vagy a keresett személy tisztességes eljáráshoz való joga?
- 3) a) A fenti első kérdésben szereplő körülmények között – amennyiben a végrehajtó igazságügyi hatóság megbizonyosodott arról, hogy a későbbi elítéléshez és végrehajtást elrendelő határozathoz vezető eljárást nem az [EJEE] 6. cikkének tiszteletben tartásával folytatták le, közelebbről, hogy a keresett személy távolmaradása folytán sérült a védelemhez való jog és/vagy a keresett személy tisztességes eljáráshoz való joga – jogosult és/vagy köteles-e a végrehajtó igazságügyi hatóság a) a keresett személy átadását azon az alapon megtagadni, hogy az átadás ellentétes lenne az Egyezmény 6. cikkével és/vagy az az Európai Unió Alapjogi Chartája 47. cikkével és 48. cikkének (2) bekezdésével és/vagy b) az átadás feltételeként a kibocsátó igazságügyi hatóságtól biztosítékot kérni arra vonatkozóan, hogy a keresett személy az átadást követően perújítást vagy fellebbezést kezdeményezhet, amely eljárásban joga van részt venni, és amely lehetővé teszi az ügy újbóli érdemi vizsgálatát – beleértve az új bizonyítékokat –, és amely a végrehajtást elrendelő határozatot eredményező elítélés vonatkozásában az eredeti határozat hatályon kívül helyezéséhez vezethet?
- b) A fenti harmadik kérdés a) pontjára adandó válasz szempontjából annak vizsgálata, hogy a keresett személy átadása sérti-e a keresett személy számára az Egyezmény 6. cikke és/vagy Charta 47. cikke és 48. cikkének (2) bekezdése értelmében biztosított alapvető jogok lényeges tartalmát, és igenlő válasz esetén az, hogy a későbbi elítéléshez és végrehajtást elrendelő határozathoz vezető eljárást a távollétében folytatták le, valamint hogy átadás

esetén a keresett személynek nincs joga perújítást vagy fellebbezést kezdeményezni, elegendő-e a végrehajtó igazságügyi hatóság számára annak megállapításához, hogy az átadás sértené e jogok lényeges tartalmát?”

IV. A Bíróság előtti eljárás

34. Írásbeli észrevételeket a két alapeljárás felei, Írország és a lengyel kormány, valamint az Európai Bizottság nyújtott be. A 2022. július 13-án tartott tárgyaláson LU, PH, Írország és a Bizottság terjesztett elő szóbeli észrevételeket.

V. Elemzés

35. A jelen egyesített ügyek több olyan eljárásra vonatkoznak, amelyek az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdése értelmében vett „határozat meghozatalát eredményező tárgyalásnak” minősülhetnek. Az első eljárások az első bűncselekmény(ek) miatt kiszabott, próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés-büntetést eredményezték; az átadni kért személyek jelen voltak ezeken eljárásokon. A második eljárások a kiváltó bűncselekmény miatti elítélést eredményezték; az átadni kért személyek nem voltak jelen ezeken az eljárásokon. Végül a harmadik eljárásokban döntöttek úgy, hogy az első bűncselekmény(ek) tekintetében visszavonják a szabadságvesztés-büntetés felfüggesztését. A C-514/21. sz. ügyben a szabadságvesztés-büntetés felfüggesztését megszüntető határozatot ugyanaz a bíróság ugyanazon a tárgyaláson fogadta el, amelyen a kiváltó bűncselekmény tekintetében a bűnösség megállapításáról és a büntetés kiszabásáról döntött. Ezzel szemben a C-515/21. sz. ügyben a felfüggesztést megszüntető határozatot egy másik bíróság hozta meg, a kiváltó bűncselekmény tárgyalásától különböző eljárásban.

36. A kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy az átadni kért személyeknek a kiváltó bűncselekményekkel kapcsolatos egyes tárgyalásoktól való távolléte a tisztességes eljáráshoz való joguk sérelmét eredményezte. A kérdést előterjesztő bíróság tehát lényegében azt kérdezi, hogy megtagadhatja-e a szóban forgó európai elfogatóparancs végrehajtását, akár közvetlenül az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdése alapján (első kérdés), akár az EJEE 6. cikke, valamint a Charta 47. és 48. cikke alapján (második és harmadik kérdés).

37. Ahhoz, hogy a Bíróság számára az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések megválaszolására javaslatot tegyék, az alábbiak szerint fogok eljárni. Az A. szakaszban kifejtem, hogy az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdésében szereplő „határozat meghozatalát eredményező tárgyalás” kifejezést miért kell úgy értelmezni, hogy az magában foglalja a jelen két ügyben a kiváltó bűncselekményekkel kapcsolatos tárgyalások típusát. Ez azt jelenti, hogy az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdése mindkét ügyben felmerült helyzetre alkalmazandó, és hogy a kérdést előterjesztő bíróságnak – amennyiben a 4a. cikk (1) bekezdésének a)–d) pontjában foglalt feltételek egyike sem teljesül – lehetősége van arra, hogy ne adja át a fellebbezőket Lengyelországnak, illetve Magyarországnak. Tekintettel arra, hogy az írásbeli észrevételekben, valamint a tárgyaláson a

viták nagy része a három korábbi releváns ügy – a Tupikas,¹⁹ a Zdriaszek²⁰ és az Ardic²¹ ügy – körül forgott, ebben a szakaszban kifejtem álláspontomat ezeknek az ügyeknek a jelen ügyek tekintetében fennálló jelentőségéről.

38. A B. szakaszban a két ügygel kapcsolatos második és harmadik kérdésre összpontosítok, amelyek véleményem szerint fontos kérdéseket vetnek fel az európai elfogatóparancsra vonatkozóan az uniós jogalkotó által kialakított és a Bíróság által értelmezett egész rendszere szempontjából. A kérdést előterjesztő bíróság e kérdéseket nem úgy fogalmazta meg, mint amelyek az első kérdésre adott igenlő vagy nemleges választól függnének. Ezt figyelembe véve a második és harmadik kérdésre adott válaszaimat mindkét lehetséges forgatókönyv tekintetében megadom: arra az esetre, ha a Bíróság megállapítja, hogy az egyesített ügyek az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdése hatálya alá tartoznak, ahogyan azt én javaslom, valamint arra az esetre, ha a Bíróság megállapítja, hogy azok nem tartoznak e rendelkezés hatálya alá.

A. Az első kérdés

39. Az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat taxatívén felsorolja az európai elfogatóparancs végrehajtása kötelező (3. cikk) és mérlegelhető megtagadásának (4. és 4a. cikk) okait. Az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat értelmezni kért 4a. cikke csak akkor alkalmazható, ha az átadni kért személy nem volt jelen az azon „határozat meghozatalát eredményező tárgyaláson”, amelynek végrehajtása céljából az átadást kérték.

40. Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdésének bevezető mondatában használt „határozat meghozatalát eredményező tárgyalás” fogalmának értelmezését kéri. Pontosabban, a kérdést előterjesztő bíróság e fogalom alkalmazási körének és annak tisztázását kéri, hogy az magában foglalja-e a kiváltó bűncselekményekkel kapcsolatos tárgyalásokat. Lényeges annak eldöntése is, hogy az első bűncselekményekre vonatkozó szabadságvesztés-büntetés felfüggesztésének megszüntetésére, illetve annak végrehajtására irányuló külön eljárás a „határozat meghozatalát eredményező tárgyalás” fogalma alá tartoznak-e.

41. Ha e kérdésekre igenlő válasz adandó, akkor mindkét ügy az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdésének tárgyi hatálya alá tartozik. A Bíróság válasza fogja tehát meghatározni, hogy a végrehajtó igazságügyi hatóságnak lehetősége van-e arra, hogy ne hajtsa végre a szóban forgó európai elfogatóparancsokat, amennyiben azt állapítja meg, hogy az említett kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdésének a)–d) pontjában felsorolt helyzetek egyike sem áll fenn.

42. E kérdés megválaszolásához az alábbiak szerint fogok eljárni. Először röviden bemutatok azokat a korábbi ügyeket, amelyekben a Bíróság a „határozat meghozatalát eredményező tárgyalás” fogalmát értelmezte. Ezt követően javaslatot teszek e kifejezés általánosan alkalmazható értelmezésére, amely összhangban van a tárgyaláson való jelenléthez fűződő jog céljával. Ez az értelmezés, amint azt bemutatok, megfelel a korábbi ítélkezési gyakorlatnak. Annak érdekében, hogy megválaszoljam a C-514/21. sz. ügyben előterjesztett első kérdés b) pontját, foglalkozni fogok annak a mérlegelési mozgástérnek a szerepével is, amellyel a kibocsátó állam hatóságai a

¹⁹ 2017. augusztus 10-i Tupikas ítélet (C-270/17 PPU, EU:C:2017:628).

²⁰ 2017. augusztus 10-i Zdriaszek ítélet (C-271/17 PPU, EU:C:2017:629).

²¹ 2017. december 22-i Ardic ítélet (C-571/17 PPU, EU:C:2017:1026).

végrehajtást elrendelő határozat meghozatalakor rendelkeznek. Végül kitérek néhány további, az eljárás során felmerült aggályra, mint például az európai elfogatóparancs rendszerének hatékonysága és a büntetlenség kockázata.

1. A „határozat meghozatalát eredményező tárgyalás” fogalmát értelmező, fennálló ítélkezési gyakorlat és annak a jelen ügyekre való alkalmazhatósága

43. Mivel a Bíróság az uniós jog önálló fogalmának tekinti, már több alkalommal értelmezte – többek között a Tupikas,²² a Zdziaszek²³ és az Ardic²⁴ ügyekben – az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdésében szereplő „határozat meghozatalát eredményező tárgyalás” fogalmát. A kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy ezen ítéletek – amelyeket a jelen eljárásban részt vevő felek is megvitattak – milyen hatással vannak a szóban forgó ügyekre.

44. A Bíróság mind a fellebbezési eljárást (a Tupikas ügyben), mind pedig a különböző szabadságvesztés-büntetések összebüntetésbe foglalására irányuló eljárást (a Zdziaszek ügyben) a „határozat meghozatalát eredményező tárgyalás” fogalmába tartozónak tekintette. Ezzel szemben a fogalom értelmezése során a Bíróság úgy határozott, hogy az nem terjed ki a börtönből való, előrehozott feltételes szabadságra bocsátásról szóló határozat visszavonására irányuló eljárásra (az Ardic ügyben).

45. A jelen ügyekben fennálló helyzet hasonló a fent említett három ítélethez abban az értelemben, hogy az eredeti szabadságvesztés-büntetést a bűnösséget megállapító tárgyaláson szabták ki először, és azt egy későbbi eljárás során megváltoztatták, amely nem vizsgálta felül a bűnösség megállapítását, hanem csupán a szabadságelvonás időtartamát. A büntetésről szóló jogerős határozat tehát – mint a jelen ügyekben is – több eljárás eredménye volt.

46. E hasonlóságok ellenére a három ítélet különbözik attól a helyzettől, amelyben a jelen kérdések felmerültek. A legfontosabb, hogy az eredetileg kiszabott szabadságvesztés-büntetés megváltoztatása a három ügy egyikében sem függött attól, hogy vajon a bűnösséget és a büntetést egy másik bűncselekmény miatt megállapították-e. Ezenkívül ezekben az ügyekben a Bíróság a sajátos körülményekre való tekintettel hozott döntést, anélkül, hogy egyértelmű vagy részletes általános kritériumokat adott volna arra vonatkozóan, hogy mi minősül az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat értelmében „határozat meghozatalát eredményező tárgyalásnak”.²⁵ Ezért az ezen ügyekben levont következtetések nem alkalmazhatók automatikusan a jelen ügyekre.

47. A következőkben először a „határozat meghozatalát eredményező tárgyalás” kifejezés általánosan érvényes értelmezését adom meg, majd bemutatom, hogy ez az értelmezés, még ha közvetlenül nem is következik a korábbi ügyekből, nem mond ellent azoknak.

²² 2017. augusztus 10-i Tupikas ítélet (C-270/17 PPU, EU:C:2017:628).

²³ 2017. augusztus 10-i Zdziaszek ítélet (C-271/17 PPU, EU:C:2017:629).

²⁴ 2017. december 22-i Ardic ítélet (C-571/17 PPU, EU:C:2017:1026).

²⁵ Mitsilegas, V., „Autonomous concepts, diversity management and mutual trust in Europe's area of criminal justice”, *Common Market Law Review*, 57(1) kötet, 2020. 45–78. o., 62. o.

2. A „határozat meghozatalát eredményező tárgyalás” fogalmának javasolt értelmezése

48. Álláspontom szerint az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdésében szereplő „határozat meghozatalát eredményező tárgyalás” fogalmának értelmezése érdekében fontos arra összpontosítani, hogy az uniós jogrend *miért* védi alapvető jogként valamely személynek a tárgyaláson való jelenlétéhez való jogát.

49. A Tupikas ügyben a Bíróság kifejtette, hogy „[...] az érintett személynek képesnek [kell] lennie arra, hogy *álláspontjának hatékony kifejtése, és azon végleges határozat befolyásolása érdekében* teljeskörűen gyakorolhassa a védelemhez való jogát, *amely a személyes szabadságától való megfosztáshoz vezethet*”.²⁶ A Bíróság a Zdziaszek ítéletben hozzátette, hogy az érintett személynek képesnek kell lennie arra, hogy ténylegesen gyakorolja a védelemhez való jogát a vele szemben meghozandó határozat kedvező befolyásolása érdekében, *tekintettel az érintett személyre gyakorolt jelentős következményekre*.²⁷

50. Véleményem szerint – és ezt a hivatkozott ítélkezési gyakorlat is alátámasztja – a tárgyaláson való jelenlét jogának lényege az, hogy egy személy befolyásolni tudja a bűnösségének megállapítására és a büntetés kiszabására hatáskörrel rendelkező bírót. Így különösen, ha egy határozat valamely személy szabadságának elvonásával jár, e személynek lehetőséget kell adni arra, hogy személyesen befolyásolhassa ezt a végleges határozatot. Ha a végleges határozat több eljárás eredménye, az érintett személynek lehetőséget kell adni arra, hogy valamennyi eljárásban részt vegyen.

51. Az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdésének célja, hogy a szabadságelvonással járó büntetés végrehajtására irányuló átadási eljárás keretében biztosítsa a tárgyaláson való jelenlét jogát. Ennélfogva a „határozat meghozatalát eredményező tárgyalás” úgy értendő, mint amely magában foglal minden olyan eljárási cselekményt, amely hozzájárult a kibocsátó államban végrehajtandó szabadságelvonásra irányuló végleges határozathoz.

52. Az eredetileg felfüggesztett szabadságvesztés-büntetés végrehajtásának felfüggesztését visszavonó határozat az, amely a szóban forgó személyt megfosztja a szabadságától. Véleményem szerint döntő fontosságú, hogy az érintett személy jelen legyen az e határozat meghozatala szempontjából meghatározó valamennyi eljárási szakaszban.

53. A fentiekre tekintettel azt javaslom, hogy az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdésében szereplő „határozat meghozatalát eredményező tárgyalás” fogalma úgy értelmezendő, hogy az magában foglalja az eljárás minden olyan szakaszát, amely döntő hatással van a személy szabadságelvonására vonatkozó végleges határozatra.

54. Ez azt jelenti, hogy – amint azt a Bizottság javasolja – az ezen ügyek részét képező valamennyi eljárás, nevezetesen az eredeti, felfüggesztett szabadságvesztés-büntetést megállapító tárgyalások, az ugyanazon személyeket a kiváltó bűncselekmények miatt elmarasztaló tárgyalások, valamint az eredetileg felfüggesztett szabadságvesztés-büntetést megváltoztató eljárások (amennyiben különállóak), „határozat meghozatalát eredményező tárgyalásoknak” minősülnek. Ezek mindegyike döntő jelentőségű a szabadságelvonás szempontjából, amely miatt a szóban forgó személyek átadását kéri.

²⁶ 2017. augusztus 10-i Tupikas ítélet (C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, 84. pont; kiemelés tőlem).

²⁷ 2017. augusztus 10-i Zdziaszek ítélet (C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, 87. és 91. pont).

55. A Bíróságnak a „határozat meghozatalát eredményező tárgyalás” fogalmára vonatkozó ítélkezési gyakorlata lehetővé teszi, sőt alátámasztja a javasolt értelmezést.

3. A javasolt értelmezést alátámasztó, fennálló ítélkezési gyakorlat

a) A „határozat meghozatalát eredményező tárgyalás” több eljárást is magában foglalhat?

56. A Tupikas ügyben a Bíróság a következőképpen határozott: „[...] abban az esetben, amikor az egymást követő határozatokhoz vezető eljárás több fokon zajlott, amelyek közül legalább az egyiket az érintett személy távollétében hozták, a »határozat meghozatalát eredményező tárgyalásnak« a 2002/584 kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdése szerinti fogalma alatt azon eljárást kell érteni, amely e határozatok közül az utolsóhoz vezetett [...]”²⁸.

57. Ez a mondat arra enged következtetni, hogy kizárólag az utolsó eljárás releváns annak meghatározása szempontjából, hogy az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdése alkalmazandó-e.

58. A Tupikas ítélettel egy napon hozott Zdziaszek ítéletben azonban a Bíróság a következőket fejtette ki: „[...]meg kell állapítani, hogy az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló, olyan esetben, amikor a fellebbezési eljárást követően, amelynek során az ügyet érdemben újból megvizsgálták, a határozat jogerősen határozott az érintett személy bűnösségéről, és ezért szabadságvesztés-büntetést is szabott ki rá, amelynek mértékét ugyanakkor az illetékes hatóság által hozott határozat azt követően módosította, hogy e hatóság az e területre vonatkozó mérlegelési jogkörét gyakorolta, és e határozat jogerősen megállapítja a büntetést, mindkét ezen határozatot figyelembe kell venni [az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat] 4a. cikke (1) bekezdésének alkalmazása során”.²⁹

59. Ez arra utal, hogy a Bíróság álláspontja szerint az eljárás több szakasza is releváns az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdésének alkalmazása szempontjából, amennyiben azok meghatározóak a szabadságvesztés-büntetés kiszabása szempontjából. A Tupikas ítélet idézett mondatát ezért az adott ügy összefüggésében kell értelmezni: a Bíróság a kérdést előterjesztő bíróság azon kérdésére válaszolt, hogy a fellebbezési eljárás „határozat meghozatalát eredményező tárgyalásnak” minősül-e, ha az érintett személy az elsőfokú eljárásban megjelent, de a fellebbezési szakaszban nem. Ez az állítás nem zárja ki a javasolt értelmezést, amely szerint a „határozat meghozatalát eredményező tárgyalás” kifejezés minden olyan eljárásra vonatkozik, amely hozzájárul a szabadságelvontást elrendelő határozathoz.³⁰

60. A jelen ügyek különböznek a korábbiaktól, mivel a kiváltó bűncselekményekre vonatkozó, az érintett személy *távollétében* lefolytatott tárgyalásokat nem azon felfüggesztett szabadságvesztés-büntetés tekintetében folytatták le, amely miatt az európai elfogatóparancsot

²⁸ 2017. augusztus 10-i Tupikas ítélet (C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, 81. pont).

²⁹ 2017. augusztus 10-i Zdziaszek ítélet (C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, 93. pont).

³⁰ A korábbi ítélkezési gyakorlatból az is világosan kitűnik, hogy az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdése értelmében vett „határozat” vonatkozhat akár a bűnösség végleges megállapítására, akár a büntetés végleges kiszabására, vagy mindkettőre. Lásd: 2017. augusztus 10-i Tupikas ítélet (C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, 78. és 83. pont); 2017. augusztus 10-i Zdziaszek ítélet (C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, 94. pont). A jelen ügyekben az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések az első bűncselekmény(ek) miatt kiszabott szabadságvesztés-büntetéssel kapcsolatos határozatokra vonatkoznak, nem pedig az e bűncselekmény miatti bűnösséget megállapító határozatokra.

kibocsátották. Ezeknek a tárgyalásoknak az első bűncselekmény(ek) miatt kiszabott büntetésekről szóló végleges határozatra kifejtett hatása csak járulékos jellegű volt. Ugyanakkor döntő jelentőségű is volt.

61. Noha nem dönti el közvetlenül, hogy az ilyen tárgyalás „a határozat meghozatalát eredményezte-e”, a korábbi ítélkezési gyakorlattal nem ellentétes az olyan értelmezés, amely szerint az ilyen tárgyalás, amennyiben a büntetésről szóló végleges határozat szempontjából meghatározó, e fogalom hatálya alá tartozik.

62. Az első bűncselekmény(ek) miatt kiszabott szabadságvesztés-büntetés felfüggesztését megszüntető határozatok attól függttek, hogy a második tárgyaláson megállapították-e a bűnösséget a kiváltó bűncselekmények tekintetében, valamint az e bűncselekmények miatt kiszabott büntetés jellegétől és időtartamától. Tekintettel arra, hogy a kiváltó bűncselekményekre vonatkozó tárgyalások meghatározó hatással voltak az első bűncselekmény(ek) miatt kiszabott szabadságvesztés-büntetés felfüggesztésének megszüntetésére, ezek a tárgyalások az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdése értelmében a „határozat meghozatalát eredményező tárgyalás” részét képezik.

b) A szabadságvesztés-büntetés felfüggesztésének visszavonásáról szóló határozatok a büntetés végrehajtásának részletes szabályait jelentik-e csupán, és így ki vannak-e zárva a „határozat meghozatalát eredményező tárgyalás” fogalmából?

63. A Zdziaszek ügyben³¹ az Emberi Jogok Európai Bíróságának (a továbbiakban: EJEB)³² ítélkezési gyakorlatára hivatkozva a Bíróság különbséget tett egyrészt a kiszabott büntetés jellegét és mértékét meghatározó végleges határozat, másrészt pedig a kiszabott szabadságvesztés-büntetés végrehajtásának részletes szabályai között. Ebből azt a következtetést vont le, hogy a „határozat meghozatalát eredményező tárgyalás” az eljárások első csoportját fedi le, a másodikat azonban nem.³³

64. Ez a megkülönböztetés döntő szerepet játszott az Ardic ügyben. A kérdést előterjesztő bíróság, csakúgy, mint a Bíróság előtti eljárás valamennyi résztvevője, elsősorban az említett ítéletnek a szóban forgó két egyesített ügy megoldására gyakorolt hatására összpontosított.

65. Az Ardic ügyben a szabadságvesztés-büntetés vége előtti feltételes szabadságra bocsátás visszavonásáról volt szó. A német állampolgárságú S. Ardicot Németországban két ítéletben kiszabott szabadságvesztés-büntetésre ítélték. Mivel e büntetések egy részét letöltötte, a fennmaradó részben elrendelték a végrehajtás felfüggesztését. Pontosabban, a német jog szerint a

³¹ 2017. augusztus 10-i Zdziaszek ítélet (C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, 85. és 87. pont).

³² A Bíróság az EJEB következő ügyeire hivatkozott: EJEB, 1993. szeptember 21., Kremzow kontra Ausztria, (CE:ECHR:1993:0921JUD001235086, 67. §), amely a fellebbezési tárgyalásról való távollétre vonatkozott, amely tárgyalás egy hosszú idejű szabadságvesztés-büntetés életfogytig tartó szabadságvesztésre való megváltoztatására vonatkozott, valamint annak eldöntésére, hogy ezt egy szokásos büntetésvégrehajtási intézetben vagy egy pszichiátriai intézetben kell-e letölteni, és amely ítéletben az EJEB ezt az EJEE 6. cikke (1) bekezdésének megsértésének minősítette; 2012. április 3., Boulois kontra Luxembourg (CE:ECHR:2012:0403JUD003757504, 87. §), amely az elítélt személy szabadnap iránti kérelmének elutasítására vonatkozott, amelyről megállapítást nyert, hogy nem képezi az EJEE 6. cikke (1) bekezdése büntetőjogi vetületét; 2013. november 28., Dementyev kontra Oroszország (CE:ECHR:2013:1128JUD004309505, 23. §), amely az összbüntetést meghatározó tárgyalásról való távollétre vonatkozott, amelyről megállapítást nyert, hogy az EJEE 6. cikke (1) bekezdése büntetőjogi vetületének részét képezi.

³³ 2017. augusztus 10-i Zdziaszek ítélet (C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, 85. pont).

szabadságvesztés-büntetés egy bizonyos részének letöltését követően, valamint további feltételek teljesülése esetén a szabadságvesztés-büntetés fennmaradó része feltételesen felfüggeszthető és az elítélt ideiglenes szabadlábba helyezhető.³⁴

66. S. Ardic azonban nem tartotta be a feltételes szabadságra bocsátásra vonatkozó feltételeket. Következésképpen a német bíróság visszavonta a feltételes szabadságra bocsátást egy olyan eljárásban, amelyben S. Ardic nem volt jelen. A Bíróságnak az Ardic ügyben arra – az európai elfogatóparancs végrehajtásáról határozó Rechtbank Amsterdam (amszterdami elsőfokú bíróság, Hollandia) előtt felmerülő – kérdésre kellett választ adnia, hogy a feltételes szabadságra bocsátás visszavonására irányuló eljárás az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdése értelmében vett „határozat meghozatalát eredményező tárgyalásnak” minősül-e.

67. Az Ardic ügyben a Bíróság kétségtelenül megismételte, hogy az EJEB ítélkezési gyakorlata szerint a szabadságvesztés-büntetések végrehajtásának vagy alkalmazásának részletes szabályai nem tartoznak az EJEE 6. cikke (1) bekezdésének hatálya alá, és így nem tartoznak az európai elfogatóparancs 4a. cikke (1) bekezdésének hatálya alá sem.³⁵ Ezt a logikát S. Ardic helyzetére alkalmazva a Bíróság megállapította, hogy az ebben az ügyben szóban forgó határozat nem tartozik az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdésének hatálya alá.

68. Az Ardic ítélet néhány kritikát érdemel. Például korántsem egyértelmű, hogy az EJEB-nek (az EJEE 6. cikkének alkalmazása szempontjából releváns) a „büntetőjogi vádak” kifejezést értelmező ítélkezési gyakorlatát miért kellene automatikusan alkalmazni az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdésének értelmezésére.³⁶ Az is nehezen tűnik védhetőnek, hogy a Bíróság szinte kizárólag a Boulois kontra Luxemburg ügyre³⁷ hivatkozik, amely egy egynapos ideiglenes eltávozás iránti kérelem elutasítására vonatkozott,³⁸ annak igazolására, hogy a feltételes szabadságra bocsátást visszavonó határozat a büntetés végrehajtása részletes szabályának minősül. Mindazonáltal az Ardic ügynek a formalista értelmezése, amely szerint a határozatok vagy a „büntetés végrehajtása részletes szabályainak”, vagy a „büntetés jellegére és mértékére vonatkozó döntésnek” minősülnek, nem felel meg a Bíróság érvelésének.

69. A Bíróságnak az Ardic ügyben tett legfontosabb megállapítása véleményem szerint a következő: „A fenti tényezőkre tekintettel meg kell tehát állapítani, hogy az [európai elfogatóparancsról szóló] kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdésének az alkalmazásában a »határozatnak« az e rendelkezésben szereplő fogalma nem terjed ki a korábban kiszabott szabadságvesztés-büntetés végrehajtására vagy alkalmazására vonatkozó határozatokra, *kivéve, ha e határozatnak az a célja, hogy megváltoztassa az említett büntetés nemét vagy mértékét, vagy ezzel a hatással jár, és az említett határozatot meghozó hatóság e tekintetben mérlegelési mozgásterrel rendelkezett.*”³⁹

³⁴ Az S. Ardic ügyében releváns jogi háttér bemutatásához lásd: 2017. december 22-i Ardic ítélet (C-571/17 PPU, EU:C:2017:1026, 19–30. pont); Bobek főtanácsnok Ardic ügyre vonatkozó indítványa (C-571/17 PPU, EU:C:2017:1013, 29–33. pont).

³⁵ 2017. december 22-i Ardic ítélet (C-571/17 PPU, EU:C:2017:1026, 75. pont).

³⁶ E tekintetben Bobek főtanácsnok Ardic ügyre vonatkozó indítványára utalok (C-571/17 PPU, EU:C:2017:1013, 46. pont).

³⁷ EJEB, 2012. április 3., Boulois kontra Luxemburg ügy (CE:ECHR:2012:0403JUD003757504, 87. §). Érdemes megjegyezni, hogy az EJEB ítélkezési gyakorlata nem meggyőző, amikor egyértelmű szabályt kell alkotni arra vonatkozóan, hogy mi minősül a büntetés jellegére vagy mértékére vonatkozó határozatnak, szemben a büntetés végrehajtása részletes szabályaira vonatkozó határozattal.

³⁸ Ami aligha hasonlítható össze a szabadságvesztés-büntetés hátralévő részének felfüggesztésével, amint arra LU írásbeli észrevételeiben helyesen rámutatott.

³⁹ 2017. december 22-i Ardic ítélet (C-571/17 PPU, EU:C:2017:1026, 77. pont). Kiemelés tőlem.

70. Úgy tűnik, hogy egyrészt a büntetés végrehajtásáról, másrészt a büntetés jellegéről és mértékéről szóló határozatok közötti formális különbségtétel nem játszik döntő szerepet annak meghatározásában, hogy a szóban forgó határozat az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdése értelmében vett „határozatnak” minősül-e. Ami fontos volt, az az, hogy a határozat *célja* vagy *hatása* a korábban kiszabott büntetés megváltoztatása legyen. Fontos volt továbbá, hogy a büntetés megváltoztatása nem automatikus, hanem a döntéshozó hatóság mérlegelési mozgásterén múlik, és erre a tényezőre a következő szakaszban még visszatérek.

71. Függetlenül attól, hogy egyetértünk-e ennek az értelmezésnek az Ardic ügyre való alkalmazásával, úgy tűnik, hogy ebben az ügyben a Bíróságot befolyásolta az a tény, hogy S. Ardic elhagyta Németországot, és ezzel egyértelműen megszegte a feltételes szabadságra bocsátás feltételeit.⁴⁰ Nem egy bírósági határozat volt tehát az, ami kiváltotta a feltételes szabadságra bocsátás felfüggesztésének visszavonását, hanem az a tény, hogy S. Ardic nyilvánvalóan megsértette a feltételes szabadságra bocsátás feltételeit.

72. Ez a megállapítás az Ardic ügy sajátos körülményei miatt nem jelenti azt, hogy a jelen ügyekben – mind a kiváltó bűncselekmények, mind a szabadságvesztés-büntetések felfüggesztésének az e bűncselekmények miatt hozott ítéleteket követő visszavonása tekintetében – folyó eljárások ne tartoznának az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdése hatálya alá.

73. A kiváltó bűncselekményekkel kapcsolatban lefolytatott tárgyalások *hatására* az első tárgyalásokon kiszabott büntetések megváltoztatása elkerülhetlenné vagy legalábbis lehetővé vált. Ezért az érintett személyeknek lehetőséget kellett volna kapniuk arra, hogy a kiváltó bűncselekmények tárgyalásán védekezhessenek.⁴¹ E tárgyalásokon való jelenlétük – a védelemhez való joguk szempontjából – természetesen a kiváltó bűncselekmények vonatkozásában is fontos volt; ez azonban az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdése szempontjából nem lényeges. Ami jelentőséggel bír, az az, hogy a kiváltó bűncselekményekkel kapcsolatos tárgyalásokon való védelmük hatással lehetett volna az első bűncselekményekkel kapcsolatos, az európai elfogatóparancsok kibocsátásának alapjául szolgáló büntetések megváltoztatására.⁴²

⁴⁰ Lásd e tekintetben: 2017. december 22-i Ardic ítélet (C-571/17 PPU, EU:C:2017:1026, 80. pont). A Bíróság előtti tárgyaláson valamennyi fél egyetértett abban, hogy az Ardic ügy a tényállás alapján megkülönböztethető a jelen két üggyel. Az Ardic ügyben ugyanis a feltételes szabadságra bocsátás visszavonására nem a bűnösség megállapítása alapján került sor, hanem azt követően, hogy megállapították, hogy S. Ardic a feltételes szabadságra bocsátás feltételeinek megszegésével hagyta el Németországot. A jelen két esetben a visszavonás egy olyan büntetőeljárás következménye, amely a bűnösség megállapítását eredményezte, és amely tárgyalásán a két fellebbező nem volt jelen.

⁴¹ Az a tény, hogy az átadni kért személyek tisztában voltak azzal, hogy az új bűncselekményért való elítélés az első szabadságvesztés-büntetés felfüggesztésének visszavonásához vezet vagy vezethet, nem változtat ezen a következtetésen. Az Ardic ítélet 83. pontjában a Bíróság ezzel szemben úgy ítélte meg, hogy az a tény, hogy S. Ardic tudatában volt annak, hogy nem hagyhatja el az országot, érvnek minősül amellyel, hogy a szabadlábra helyezési határozatot visszavonó határozatot kizárják az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdésének hatálya alól. Ez ugyanakkor azzal magyarázható, hogy a Bíróság megállapította, hogy a feltételes szabadságra bocsátás feltételeinek ilyen jellegű megszegése a feltételes szabadságra bocsátás automatikus visszavonásához vezet. A jelen ügyekben azonban a felfüggesztés visszavonása attól függött, hogy a bíróság megállapítja-e a bűnösséget egy olyan bűncselekményben, amely szabadságvesztés-büntetéssel jár. Míg S. Ardic nem tudta megváltoztatni azt a tényt, hogy elhagyta az országot, a jelen ügyekben a fellebbezők befolyásolhatták volna a bűnösségről és a büntetésről szóló döntést azáltal, hogy megjelennek a kiváltó bűncselekmények tárgyalásán.

⁴² Az alapeljárás mindkét fellebbezője azzal érvelt, hogy az első bűncselekmény miatt kiszabott szabadságvesztés-büntetés tényleges végrehajtása közvetlenül a második elítélésből következik, és hogy a kettő ezért olyan szorosan összefügg, hogy a második elítélést figyelembe kell venni az európai elfogatóparancsok végrehajtásáról szóló határozat meghozatalakor. Hasonlóképpen a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy a két tárgyalás között olyan szoros kapcsolat áll fenn, amely indokolhatja, hogy a másodikat a határozat meghozatalát eredményező tárgyalásnak minősítsék. Egyetértek ezekkel az érvekkel.

74. Ami a felfüggesztés visszavonására vonatkozó eljárást illeti, amennyiben az a kiváltó bűncselekmények miatt folytatott tárgyalástól különálló eljárás, akkor annak *célja* maga a büntetésről szóló korábbi határozat lehetséges módosítása. Ezért, ha az eljáró hatóság bármilyen mérlegelési mozgástérrel rendelkezik a felfüggesztés megszüntetésére vonatkozó határozattal kapcsolatban, akkor az eljárásra a Bíróságnak az Ardic ügyben tett, a jelen indítvány 69. pontjában felidézett megállapításai vonatkoznak.

75. Összefoglalva, a korábbi ítélkezési gyakorlat nem zárja ki, hanem inkább megerősíti azt a következtetést, amely szerint a „határozat meghozatalát eredményező tárgyalás” minden olyan eljárás, amely (hatása vagy célja révén) döntő befolyással van arra a szabadságvesztés-büntetést kiszabó végleges határozatra, amely miatt az európai elfogató parancsot kibocsátották.

76. Ezért nem fogadhatók el az igazságügyi és esélyegyenlőségi miniszter és Írország érvei, amelyek az Ardic ügyre hivatkozva arra a következtetésre jutottak, hogy a jelen egyesített ügyek csupán a végrehajtás részletes szabályaira vonatkoznak, és ezért nem tartoznak az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdésének hatálya alá.

77. Ezért az, hogy LU-t és PH-t megfosztották attól, hogy a kiváltó bűncselekményekkel kapcsolatos tárgyalásokon védekezhessenek, az európai elfogatóparancs végrehajtása megtagadásának oka lehet, amennyiben nem teljesül az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdésének a)–d) pontjában foglalt feltételek egyike sem.

4. A büntetés megváltoztatásáról döntő hatóság mérlegelési mozgástere

78. A C-514/21. sz. ügyben feltett 1. b) kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság arra vár választ, hogy jelentőséggel bír-e az, hogy a felfüggesztés visszavonásáról való döntés során a kibocsátó állam bírósága mérlegelési mozgástérrel rendelkezett-e.

79. Amint azt az Ardic ügynek a jelen ügyekre gyakorolt hatásával kapcsolatban korábban kifejtettem, a döntéshozó szerv mérlegelési mozgástere abból a szempontból releváns, hogy egy határozat az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdése hatálya alá tartozónak minősül-e. A felfüggesztés visszavonásáról döntő hatóság mérlegelési mozgástere azonban – ahogyan az a C-514/21. sz. ügyben is láthatóan történt – nem zárja ki a kiváltó bűncselekmények miatti tárgyalást az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdésének hatálya alól.

80. Hadd tisztázzam ezt.

81. A felfüggesztést megszüntető – akár automatikus (mint a C-515/21. sz. ügyben), akár a döntéshozó szerv mérlegelési mozgásterébe tartozó (mint a C-514/21. sz. ügyben) – határozatokat nem lehetett volna elfogadni, ha a kiváltó bűncselekményekkel kapcsolatban a bűnösség megállapítása és a szabadságvesztés-büntetések kiszabása nem történt volna meg. Ha az átadni kért személyek megjelentek volna a kiváltó bűncselekmények tárgyalásán, akkor talán meg tudták volna cáfolni bűnösségüket, vagy befolyásolni tudták volna a büntetést. Ez azért van így, mert a kiváltó bűncselekményekről döntő bíróság bizonyos mérlegelési mozgástérrel rendelkezett a büntetés jellege és mértéke tekintetében.⁴³

⁴³ Ezt világosan mutatja a C-514/21. sz. ügy menete, amelyben az elsőfokú bíróság, miután megállapította a bűnösséget a kiváltó bűncselekmények tekintetében, büntetésként csak pénzbüntetést szabott ki, míg a fellebbviteli bíróság ezt a büntetést szabadságvesztés-büntetésre változtatta.

82. Ha nem állapították volna meg a bűnösséget a kiváltó bűncselekményekben, vagy a büntetés csak pénzügyi jellegű maradt volna, a felfüggesztés visszavonására irányuló eljárásra nem is került volna sor. A kiváltó bűncselekmények miatt lefolytatott tárgyalások voltak azok, amelyek az első bűncselekményekre kiszabott büntetések megváltoztatását kiváltották (ezért az elnevezésük).

83. Ez nyilvánvalóan igaz egy olyan helyzetben, amelyben a felfüggesztés visszavonása automatikus. Ugyanígy igaz azonban olyan helyzetben is, amikor a felfüggesztés megszüntetése tekintetében a döntéshozó hatóság mérlegelési mozgástérrel rendelkezik. A mérlegelési mozgástér lehetősége ugyanis nem merült volna fel, ha nem szabtak volna ki büntetést a kiváltó bűncselekmények miatt. Ezért a védelemhez való joguk megfelelő biztosítása érdekében az érintett személyeknek lehetőséget kellett volna biztosítani arra, hogy jelen lehessenek *mind* a kiváltó bűncselekmények miatt lefolytatott tárgyaláson, *mind* pedig az első szabadságvesztés-büntetést megváltoztató külön eljárásban, amennyiben a hatóságok ez utóbbi eljárásban mérlegelési mozgástérrel rendelkeztek.

84. A felfüggesztés visszavonásáról döntő szerv mérlegelési mozgástere tehát nem befolyásolja azt a megállapítást, hogy a kiváltó bűncselekményekre vonatkozó tárgyalások az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdése hatálya alá tartoznak. Fontos azonban annak eldöntése szempontjából, hogy az ilyen eljárás, amennyiben külön zajlik – ahogyan az a C-515/21. sz. ügyben láthatóan történt – szintén a „határozat meghozatalát eredményező tárgyalás” fogalmába tartozik-e.⁴⁴

85. Annak a személynek, akinek a szabadsága forog kockán, lehetővé kell tenni, hogy személyesen jelenjen meg az ilyen eljárásban, amennyiben az eljáró hatóság mérlegelési mozgástérrel rendelkezik arra vonatkozóan, hogy – a kiváltó bűncselekménnyel kapcsolatos bűnösség megállapítását követően – a szabadságvesztés-büntetés felfüggesztését nem vagy csak részben vonja vissza. Az ilyen eljárás tehát – a kiváltó bűncselekmény miatt lefolytatott tárgyalások mellett – szintén „határozat meghozatalát eredményező tárgyalásnak” minősül, és az átadni kért személynek lehetőséget kell biztosítani arra, hogy mindkét eljárás során jelen lehessen.

86. Ezzel szemben, ha a szabadságvesztés-büntetés felfüggesztésének visszavonására vonatkozó határozat csak deklaratív jellegű, és a kiváltó bűncselekményekkel kapcsolatban a bűnösség megállapításából és a büntetés kiszabásából automatikusan következik, akkor csak ez utóbbi tárgyalás (és nem a visszavonási eljárás, ha az különálló) minősül az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdése értelmében vett „határozat meghozatalát eredményező tárgyalásnak”. Úgy tűnik, hogy ez a helyzet a C-515/21. sz. ügyben.

5. Az európai elfogatóparancs mechanizmusának hatékonysága

87. A Bíróság az Ardic ügyben arra figyelmeztetett, hogy a „határozat meghozatalát eredményező tárgyalás” fogalmának túlzott kiterjesztése veszélyeztetheti az európai elfogatóparancs mechanizmusának hatékonyságát.⁴⁵

⁴⁴ A rendelkezésre álló információk szerint a C-515/21. sz. ügyben a felfüggesztés visszavonására irányuló eljárás külön eljárás volt, de nem hagyott mérlegelési mozgásteret az eljáró bírónak.

⁴⁵ 2017. december 22-i Ardic ítélet (C-571/17 PPU, EU:C:2017:1026, 87. pont). Lásd szintén: Richard de la Tour főtanácsnok Puig Gordi és társai ügyre vonatkozó indítványa (C-158/21, EU:C:2022:573, 12. pont).

88. Egyetértek azzal, hogy az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdésének hatályát nem szabad kiterjesztően értelmezni, mivel ez a cikk kivételt képez azon általános szabály alól, hogy a végrehajtó hatóságnak bíznia kell a kibocsátó hatóságban, és automatikusan végre kell hajtania az európai elfogatóparancsot.⁴⁶ A 4a. cikknek az említett kerethatározatba történő beillesztésének célja azonban nemcsak az volt, hogy hatékonyabbá tegye az európai elfogatóparancs mechanizmusát, hanem az is, hogy fokozza a tárgyaláson való jelenléthez való jog védelmének szintjét.⁴⁷

89. E tekintetben érdemes megjegyezni, hogy a 4a. cikk (1) bekezdése nem szerepelt az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat eredeti változatában, hanem azt a 2009/299 módosító kerethatározat illesztett be. A 2009. évi módosítás célja az volt, hogy „egyértelmű és közös okokat [...] [határozzon meg] olyan határozatok elismerésének megtagadására, amelyeket olyan tárgyalást követően hoztak, amelyen a személy nem volt személyesen jelen”,⁴⁸ amely a büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködésre vonatkozó különböző uniós jogszabályokban alkalmazandó.⁴⁹

90. Az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdése, amely a fent említett módosítások eredményeként született, harmonizálja azokat a feltételeket, amelyek mellett az európai elfogatóparancsot végrehajtó hatóságnak bármely tagállamban jogában áll nem elismerni a kibocsátó állam bíróságának az érintett személy *távollétében* lefolytatott tárgyaláson hozott határozatát. A módosítás figyelembe veszi, hogy a tárgyaláson való jelenlét joga az EJEB értelmezése szerint az EJEE 6. cikkének részét képezi, de azt is, hogy ez a jog nem abszolút.⁵⁰

91. Konkrétan a vádlott önszántából – kifejezetten vagy hallgatólagosan, de egyértelműen – lemondhat a tárgyaláson való jelenlét jogáról.⁵¹

92. Ennek megállapítása érdekében az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdése rendelkezik azokról a helyzetekről, amikor a végrehajtó hatóságnak meg kell állapítania, hogy az a személy, akinek átadását az európai elfogatóparancs kéri, lemondott-e arról a jogáról, hogy személyesen jelenjen meg a kibocsátó államban a tárgyaláson (vagy a megismételt eljárásban) (az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdésének a)–c) pontjai). Ha e feltételek valamelyike fennáll, vagy ha az átadást követően a kibocsátó államban lehetőség van a perújításra (az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdésének d) pontja), a végrehajtó hatóságnak át kell adnia az európai elfogatóparanccsal keresett személyt.⁵² Ez azért van így, mert ha e feltételek valamelyike teljesül, akkor az érintett személynek lehetősége volt (vagy lesz) arra, hogy jelen legyen a tárgyaláson, és befolyásolja a végleges határozatot. Ezzel szemben, ha e feltételek egyike sem teljesül, akkor, és csakis akkor, az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat felhatalmazza a végrehajtó hatóságot az átadás megtagadására.

⁴⁶ Az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 1. cikkének (2) bekezdése.

⁴⁷ Lásd ebben az értelemben többek között a 2009/299 kerethatározat (4) preambulumbekendését, amely szerint „[e] kerethatározat célja e közös okok meghatározásának pontosítása, amelyek lehetővé teszik, hogy a végrehajtó hatóság a személynek a tárgyalástól való távolmaradása ellenére végrehajtsa a határozatot, teljes mértékben tiszteletben tartva ugyanakkor a személynek a védelemhez való jogát.”

⁴⁸ A 2009/299 kerethatározat (4) preambulumbekendése.

⁴⁹ Lásd a 2009/299 kerethatározat (3) és (5) preambulumbekendését.

⁵⁰ Lásd a 2009/299 kerethatározat (1) preambulumbekendését.

⁵¹ 2016. május 24-i Dworzecki ítélet (C-108/16 PPU, EU:C:2016:346, 42. pont).

⁵² Úgy tűnik, hogy ugyanezek a feltételek szerepelnek a 2016/343 irányelvben. Lásd többek között ezen irányelv 8. cikkének (2) bekezdését és 9. cikkét.

93. Az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdése tehát lehetővé teszi a harmonizált és egyszerű átadást, ugyanakkor tiszteletben tartja a bűncselekményekkel vádolt személyek magas szintű védelmét, akiknek lehetőségük van arra, hogy a tárgyaláson védekezhessenek.

94. Ennélfogva az európai elfogatóparancs mechanizmusának hatékonysága nem valósulhat meg azon alapvető jogok rovására, amelyeket a magánszemélyek az Unió alkotmányos rendje alapján élveznek.

95. Az Európai Unió felfogása a tárgyaláson való jelenlét jogának elfogadható korlátairól egyértelműen megjelenik az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdésének a)–d) pontjában. Ezek a korlátok az EJEE 6. cikke által biztosított védelemnél magasabb szintű védelmet biztosítanak.⁵³ Az uniós jogalkotó e döntését a 2016/343 irányelv megerősítette.⁵⁴

96. Annak a személynek, akit esetleg megfoszthatnak a szabadságától, valódi lehetőséget kell adni arra, hogy befolyásolhassa a döntést. Ehhez, amint azt már kifejtettem, szükséges, hogy az érintett személynek lehetősége legyen arra, hogy jelen legyen a szabadságelvonásra vonatkozó határozatot döntően befolyásoló valamennyi eljárásban.

97. Így, még ha azt is állítanánk, hogy az európai elfogató parancs rendszere hatékonyabb lenne, ha a kiváltó bűncselekményekkel kapcsolatos tárgyalások nem képeznék részét a „határozat meghozatalát eredményező tárgyalásnak”, egy ilyen értelmezés ellentétes lenne a tárgyaláson való jelenlét jogának uniós szinten harmonizált védelmi szintjével.

98. Az uniós jogalkotó által megállapított és valamennyi tagállamban érvényes védelmi szint nem csökkenthető az európai elfogatóparancs mechanizmusa hatékony működésével kapcsolatos aggályok miatt.

99. Ezért nem fogadható el az az érv, hogy az az értelmezés, amely a „határozat meghozatalát eredményező tárgyalásnak” tekint minden olyan eljárást, amely befolyásolhatja a szabadságelvonásra vonatkozó határozatot, veszélyezteti az európai elfogatóparancs mechanizmusát.

6. A büntetlenség veszélye

100. Mi a helyzet a büntetlenséggel? Elkerülheti-e LU és PH a kibocsátó tagállamban letöltendő szabadságvesztés-büntetést, ha a kiváltó bűncselekmények miatt lefolytatott tárgyalásokat a „határozat meghozatalát eredményező tárgyalás” fogalmába soroljuk? Véleményem szerint nem.

101. Az első bűncselekményekkel kapcsolatban lefolytatott tárgyalások eredményeképp kiszabott büntetés nem járt szabadságelvonással. Ha a szabadságelvonást kiváltó későbbi eljárás szabálytalan, akkor maga a szabadságelvonás is szabálytalan lenne. Ebben az értelemben a

⁵³ Például azon követelmény tekintetében, hogy – az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerint – az érintett személynek ténylegesen hivatalos tájékoztatást kellett kapnia a kítűzött tárgyalásról (erről lásd bővebben a lenti 55. lábjegyzetet). Lásd még: Brodersen, K. H., Glerum, V. és Klip, A.: „The European arrest warrant and *in absentia* judgments: The cause of much trouble”, *New Journal of European Criminal Law*, 13(1) kötet, 7–27. o., 12. o., 21. o.; Klip, A., Brodersen, K., H. és Glerum, V., *The European Arrest Warrant and In Absentia Judgments*, Maastricht Law Series, 12. szám, Eleven International Publishing, Hága, 2020, 110. o.

⁵⁴ Lásd: 2020. december 17-i Generalstaatsanwaltschaft Hamburg ítélet (C-416/20 PPU, EU:C:2020:1042, 43. és 44. pont); 2022. május 19-i Spetsializirana prokuratura (Szökésben lévő vádlottal szembeni eljárás) ítélet (C-569/20 PPU, EU:C:2022:401, 34., 35. és 37. pont).

Bizottság joggal mutat rá, hogy a két ügyben nem lehetett volna európai elfogatóparancsot kibocsátani a kiváltó bűncselekmény miatt lefolytatott tárgyalások nélkül. A későbbi tárgyalások kizárása az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdése hatálya alól ezért jogellenes szabadságelvonáshoz vezethet.

7. Közbenső következtetés

102. Úgy vélem tehát, hogy az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdése értelmében vett „határozat meghozatalát eredményező tárgyalás” fogalmát úgy kell értelmezni, hogy az magában foglalja az eljárás minden olyan szakaszát, amely döntő hatással van a személy szabadságelvonására vonatkozó végleges határozatra. Ennek oka az, hogy az érintett személy számára lehetőséget kell biztosítani arra, hogy befolyásolhassa a szabadságát érintő végleges határozatot.

103. Következésképpen megállapítom, hogy mindkét tárgyalás (az első bűncselekmény(ek) és a kiváltó bűncselekmény(ek) miatti is) az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdése hatálya alá tartozik.

B. A második és harmadik kérdés

104. A kérdést előterjesztő bíróság mindkét ügyben feltett második és harmadik kérdésével, amelyeket együttesen vizsgálok meg, a következőket kérdezi: jogosult-e (vagy akár köteles-e) megvizsgálni, hogy a kibocsátó államban a kiváltó bűncselekményekkel kapcsolatos eljárások és az azokból következő végrehajtást elrendelő határozatok sértették-e az EJEE 6. cikkében biztosított tisztességes eljáráshoz való jogot? Amennyiben megállapítást nyer az EJEE 6. cikkének megsértése, a végrehajtó hatóság jogosult vagy akár köteles-e megtagadni az európai elfogatóparancs végrehajtását, vagy feltételekhez kötni a kibocsátó állam részére történő átadást? Az ilyen vizsgálat során értékelni kell-e az EJEE 6. cikke által biztosított alapvető jog lényeges tartalmának megsértését, és mi a lényeges tartalma ennek a jognak egy olyan helyzetben, amikor az eljárást az érintett személy *távollétében* folytatták le?

105. Ezek a kérdések az első kérdésre adott választól függően eltérő elemzést érdemelnek. Más szóval, a válaszok attól függenek, hogy a kiváltó bűncselekményekkel kapcsolatos tárgyalások és az azokból következő végrehajtást elrendelő határozatok az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdésének hatálya alá tartoznak-e vagy sem. Annak érdekében, hogy a Bíróság számára a lehető legtöbb segítséget nyújtsam, véleményemet – függetlenül attól, hogy a Bíróság végül hogyan dönt – mindkét lehetőség tekintetében ismertetem.

106. Előjáróban fontosnak tartom megjegyezni, hogy ezek a kérdések egyrészt a nemzeti bíróságoknak az EJEE 6. cikke tiszteletben tartásának ellenőrzésére és garantálására irányuló kötelezettsége, másrészt az európai elfogatóparancs mechanizmusának alapjául szolgáló kölcsönös bizalom eszméje közötti konfliktusból erednek, ez utóbbi szerint ugyanis a végrehajtó hatóságnak főszabály szerint automatikusan végre kell hajtania az európai elfogatóparancsot anélkül, hogy megkérdőjeleznék a kibocsátó állam eljárásait.

1. Első lehetőség: A kiváltó bűncselekményekkel kapcsolatos tárgyalások az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdésének hatálya alá tartoznak

107. Amennyiben a Bíróság az általam javasolt módon úgy találja, hogy a kiváltó bűncselekményekkel kapcsolatos mindkét tárgyalás „határozat meghozatalát eredményező tárgyalásnak” minősül, ez azt jelentené, hogy az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdése alkalmazandó. Ebben az esetben az átadási kötelezettség vagy a megtagadás lehetősége teljes mértékben az e rendelkezésben meghatározott feltételektől függ.

108. Ha a végrehajtó hatóság megállapítja, hogy e feltételek valamelyike teljesül, például, hogy az átadást követően a kibocsátó államban lehetőség van az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdésének d) pontja szerinti perújításra, a végrehajtó hatóságnak végre kell hajtania az európai elfogatóparancsot.⁵⁵ Ha az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdésének a)–d) pontjában foglalt feltételek valamelyike teljesül, akkor az EJEE 6. cikke nem sérül. Következésképpen nincs szükség az említett rendelkezés esetleges megsértésének további vizsgálatára.

109. Ez a következtetés az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdésének céljából adódik. Ezt a rendelkezést – amint azt az indítvány 89. pontja részletezi – azért vezették be, hogy harmonizálják azokat a feltételeket, amelyek mellett a tárgyaláson való jelenlét joga korlátozható. Ezek a feltételek teljes mértékben megfelelnek az EJEE 6. cikkében és annak értelmezésében foglalt követelményeknek,⁵⁶ sőt, az EJEE-hez képest magasabb szintű védelmet biztosítanak ezen alapvető jog számára.⁵⁷

110. Ezért az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdése szerinti átadási kötelezettség teljesítése során a végrehajtó hatóság szükségszerűen eleget tesz az EJEE 6. cikke szerinti kötelezettségeinek is.

111. Ezzel szemben, ha az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdésének a)–d) pontjában meghatározott feltételek egyike sem teljesül, a végrehajtó hatóságnak lehetősége van arra, hogy ne hajtsa végre az európai elfogatóparancsot. Ez azt jelenti, hogy a végrehajtó hatóság eldöntheti, hogy végrehajtja-e az európai elfogatóparancsot vagy sem.

112. További kérdés, hogy a végrehajtó hatóságnak milyen módon kell gyakorolnia ezt a mérlegelési jogkört. Az uniós jog, ideértve magát az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározatot is, szabályozza-e vajon e mérlegelési jogkör gyakorlását?

113. Véleményem szerint az átadás megtagadásának lehetőségét illetően az uniós jog alapján nem szükséges más, mint annak megállapítása, hogy az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdésében foglalt feltételek egyike sem teljesül.

⁵⁵ E tekintetben a jelen ügyek egyébként egy másik kérdést is felvetnek: mikor kell a végrehajtó hatóságnak meggyőződnie arról, hogy az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdésében foglalt feltételek valamelyike teljesül-e? A végrehajtó és a kibocsátó hatóság közötti kommunikáció az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározathoz csatolt formanyomtatvány alapján történik, amely – mivel előre elkészített, bejelölendő rovatokat tartalmaz – nem tűnik igazán kielégítőnek egy érdemi kommunikáció szempontjából. A jelen ügyekben az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 15. cikke alapján a végrehajtó és a kibocsátó hatóságok között többszöri információcserére került sor. Ez azonban a kérdést előterjesztő bíróság szerint nem tűnt elegendőnek ahhoz, hogy bizonyossággal eldönthesse, hogy sérült-e a tárgyaláson való jelenléthez való jog. Például a C-515/21. sz. ügyben a kibocsátó hatóság kifejtette, hogy létezik lehetőség rendkívüli jogorvoslatra, amelynek során a kiváltó bűncselekmény tekintetében a tárgyalásokat újra lefolytatják. Úgy tűnik azonban, hogy ez nem győzte meg a végrehajtó hatóságot az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdése d) pontjának teljesülése tekintetében.

⁵⁶ Lásd: Bot főtanácsnok Melloni ügyre vonatkozó indítványa (C-399/11, EU:C:2012:600, 80–82. pont).

⁵⁷ Lásd a fenti 50. lábjegyzetet.

114. Az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdése szerinti védelem szintje azonban bizonyos körülmények között magasabb lehet, mint az EJEE 6. cikke szerinti védelem szintje.⁵⁸ Következésképpen fennáll a lehetősége annak, hogy az EJEE 6. cikket nem sértették ugyan meg, de a tárgyaláson való jelenlét joga az uniós jogrend értelmében nem érvényesült. Meg kell-e tehát a végrehajtó hatóságnak egy ilyen esetben győződnie arról, hogy az EJEE 6. cikke nem sérült, mielőtt az átadásról döntene? Véleményem szerint e kérdés megválaszolása nem uniós jogi kérdés.

115. A végrehajtó hatóságnak – azt követően, hogy megállapítja, hogy az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdésében foglalt feltételek nem teljesülnek – jogában áll, de nem köteles figyelembe venni más olyan körülményeket, amelyek meggyőzhetik arról, hogy az érintett személy átadása nem jelenti e személynek az EJEE 6. cikke szerinti védelemhez való jogának megsértését, és át is adhatja a személyt.⁵⁹

116. Nehezebb kérdés: dönthet-e úgy a végrehajtó hatóság, hogy átadja a személyt akkor is, ha az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdésében foglalt feltételek nem teljesülnek, és az átadás ugyanakkor az EJEE 6. cikkének esetleges megsértéséhez is vezethet?

117. Véleményem szerint ilyen esetben az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat továbbra is döntési lehetőséget biztosít a végrehajtó hatóságnak, és nem akadályozza meg az átadás mellett szóló határozat meghozatalát. Ezzel a következtetéssel szemben nyilvánvalóan az a kifogás, hogy ez az érintett személy tisztességes eljáráshoz való alapvető joga megsértésének lehetőségét hordozza. Megengedhető-e ez a Charta, illetve az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 1. cikkének (3) bekezdése alapján? Természetesen nem. Az alapvető jogok védelméért való felelősség azonban ilyen esetben a kibocsátó államot terheli (amint azt részletesebben kifejtem annak a forgatókönyvnek az elemzésekor, amely szerint az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdése nem alkalmazható a jelen ügyekre).

118. Ebből következik, hogy az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározatnak már nem a 4a. cikkének (1) bekezdése alkalmazandó, amint a végrehajtó hatóság számára megteremtődik annak lehetősége, hogy ne adja át a személyt.

119. Végezetül, amikor a végrehajtó igazságügyi hatóság az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdése szerinti mérlegelési mozgásterén belül az európai elfogatóparancs végrehajtása mellett dönt, véleményem szerint nem támaszthat feltételeket a kibocsátó igazságügyi hatósággal szemben. Ez ellentétes lenne az európai elfogatóparancs rendszerének gyors működésével, és valóban aláásná a két igazságügyi hatóság közötti kölcsönös bizalmat. Az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdésében

⁵⁸ Erre példa lehet a 2016. május 24-i Dworzecki ítélet alapjául szolgáló ügy (C-108/16 PPU, EU:C:2016:346). Lengyelország európai elfogatóparancsot bocsátott ki P. Dworzecki átadására vonatkozóan. Bár a tárgyalást *távollétében* folytatták le, a lengyel kibocsátó hatóság azt állította, hogy P. Dworzecki hivatalos értesítést kapott a kitézített tárgyalásról, mivel az értesítést az általa megadott címen kézbesítették a háztartásában élő nagykorú személynek. Bár ez a lengyel jog szerint szabályos kézbesítésnek minősül, nem felelt meg az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdésének a) pontjában foglalt feltételnek, amely előírja, hogy az idézést „személyesen” kell átvenni. A Bíróság megállapította, hogy a végrehajtó igazságügyi hatóság ebben az esetben mindazonáltal jogosult foganatosítani az átadást, amennyiben – más körülmények figyelembevételével – az igazságügyi hatóság meggyőződik arról, hogy P. Dworzecki védelemhez való joga nem sérül (lásd ezen ítélet 47–52. pontját). Az EJEB az arra irányuló szándékot, hogy valaki az igazságszolgáltatás alól kivonja magát, igazolt oknak találta az érintett személy *távollétében* hozott határozat újratárgyalásának megtagadására. Lásd például: EJEB, 2001. június 14., Medenica kontra Svájc (CE:ECHR:2001:0614JUD002049192, 55. és 56. §).

⁵⁹ Lásd e tekintetben: 2016. május 24-i Dworzecki ítélet (C-108/16 PPU, EU:C:2016:346, 50. pont); 2020. december 17-i Generalstaatsanwaltschaft Hamburg ítélet (C-416/20 PPU, EU:C:2020:1042, 51. pont).

foglalt választási lehetőség a végrehajtás és a végrehajtás megtagadása közötti választást jelenti, de nem ad felhatalmazást a végrehajtó igazságügyi hatóságnak arra, hogy a végrehajtás módját megváltoztassa.⁶⁰

2. Közbenső következtetés

120. Amennyiben egy helyzet az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdésének hatálya alá tartozik, a végrehajtó hatóságnak csupán azt kell megvizsgálnia, hogy teljesülnek-e az ebben a cikkben meghatározott feltételek. Ezáltal szükségszerűen eleget tesz az EJEE 6. cikkének tiszteletben tartására vonatkozó kötelezettségének is.

3. Második lehetőség: A kiváltó bűncselekményekkel kapcsolatos tárgyalások nem tartoznak az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdésének hatálya alá

121. A második és a harmadik kérdésnek mindkét esetben több értelme van, ha a Bíróság azt állapítja meg, hogy a kiváltó bűncselekményekkel kapcsolatos tárgyalások (vagy a végrehajtást elrendelő tárgyalás) nem képezik részét a „határozat meghozatalát eredményező tárgyalásnak”. Ebben az esetben a végrehajtó hatóság számára az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat értelmében nem áll fenn a lehetősége arra, hogy megtagadja az európai elfogatóparancsok végrehajtását.

122. Az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat jelenlegi értelmezésének fényében egyszerűnek tűnik annak megválaszolása, hogy vajon a végrehajtó hatóság vizsgálhatja-e az EJEE 6. cikkének esetleges megsértését, és ha megállapítja a jogsértést, akkor dönthet-e úgy, hogy nem hajtja végre az európai elfogatóparancsot: nem, a végrehajtó hatóság ezt nem teheti meg. Az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat taxatív felsorolja az európai elfogatóparancs végrehajtásának megtagadására vonatkozó okokat, és a tagállamok nem adhatnak hozzá olyan okokat, amelyek nem szerepelnek a kerethatározatban.⁶¹

123. Úgy tűnik azonban, hogy ez az európai elfogatóparancs végrehajtásával szembesülő, egyre növekvő számú nemzeti bíróság számára problémát jelent, miután e bíróságok kötelesek az EJEE 6. cikkét is tiszteletben tartani.⁶² Úgy tűnik, hogy a kérdést előterjesztő bíróság azon a véleményen van, hogy a szóban forgó két ügyben az átadás „az igazságszolgáltatás nyilvánvaló megtagadását”⁶³ eredményezné, és ezáltal olyan helyzetbe kerülne, hogy megszegné az EJEE szerint rá háruló kötelezettségeket. A nemzeti végrehajtó hatóságok ezen aggályait nem szabad figyelmen kívül hagyni.

124. Ezekben az ügyekben implicit módon felmerül tehát az a kérdés, hogy az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 1. cikkének (3) bekezdése lehetővé tesz-e további okokat az átadás megtagadására, különösen akkor, ha az átadás az „igazságszolgáltatás nyilvánvaló

⁶⁰ Kivéve az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 5. cikke által szabályozott helyzeteket, amelyek közül egyik sem vonatkozik a szóban forgó két esetre: egyrészt életfogytig tartó szabadságvesztés-büntetéssel büntethető vagy életfogytig tartó szabadságelvonással járó intézkedéssel fenyegetett bűncselekmények esete, másrészt pedig, amikor az európai elfogatóparancsot büntetőeljárás lefolytatása céljából bocsátják ki.

⁶¹ 2017. december 22-i Ardic ítélet (C-571/17 PPU, EU:C:2017:1026, 70. pont).

⁶² Lásd a fenti 7. lábjegyzetet.

⁶³ Ez az EJEB-től vett szövegrészlet. Lásd például: EJEB, 2019. július 9., Kislov kontra Oroszország (CE:ECHR:2019:0709JUD000359810, 107. és 115. §).

megtagadásához” vezetne, vagy – ahogyan a kérdést előterjesztő bíróság kérdéseiben megfogalmazódik – a tisztességes eljáráshoz való alapvető jog lényeges tartalmának megsértését eredményezné.

125. Az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 1. cikkének (3) bekezdése egyértelműen kimondja, hogy e jogi aktus alkalmazása nem eredményezheti az uniós jogrend által elismert alapvető jogok és elvek megsértését. Ezért a kérdést előterjesztő bíróság kérdése arra irányuló kérdésként érthető, hogy jogosult-e – még akkor is, ha az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározatban felsorolt helyzetek egyike sem áll fenn – az átadás megtagadására, ha mindazonáltal úgy találja, hogy a kibocsátó államban az átadást követően fennáll a tisztességes eljáráshoz való alapvető jog sérelmének lehetősége.

126. A Bíróság eddig két esetben állapított meg ilyen lehetőséget az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 1. cikkének (3) bekezdése alapján. Először az Aranyosi és Căldăraru ügyben⁶⁴ a Bíróság úgy ítélte meg, hogy az embertelen és megalázó bánásmód kockázata – amely abszolút alapjog⁶⁵ – indokolja az átadás megtagadását. Másodszor az LM ügyben⁶⁶ a Bíróság megállapította, hogy a tisztességes eljáráshoz való jog megsértésének kockázata szintén indokolhatja az átadás megtagadását.⁶⁷

127. Ugyanakkor mindkét esetben az a kétség, hogy az átadni kért személy valamely alapvető jogát esetleg nem tartják tiszteletben, a végrehajtó hatóság azon előzetes megállapítása alapján merült fel, hogy a kibocsátó államban általános vagy rendszerszintű probléma áll fenn az alapvető jogok védelmével kapcsolatban. Az Aranyosi és Căldăraru ügyben⁶⁸ a végrehajtó hatóság azután tudta megítélni, hogy az átadni kért személyt embertelen vagy megalázó bánásmódnak vetik-e alá, miután előzetesen megállapította, hogy bizonyos embercsoportokat vagy bizonyos fogva tartási helyeket érintő rendszerszintű vagy általános hiányosságok állnak fenn. Az LM⁶⁹ és az azt követő ügyekben,⁷⁰ mielőtt a végrehajtó hatóság megállapította volna, hogy az átadni kért személy tisztességes eljáráshoz való joga veszélyben van, először azt kellett megvizsgálnia, hogy a kibocsátó tagállamban a bíróságok függetlenségének hiánya rendszerszintű vagy általános jellegű-e.

128. A Bíróságnak a fenti ügyekben tett megállapításait az indokolja, hogy a kölcsönös elismerés alapjául szolgáló kölcsönös bizalom a rendszerszintű hiányosságok miatt hiányzik. Az ilyen hiányosságok ismerete tehát lehetővé teszi a végrehajtó hatóság számára, hogy kétségeket támasszon a kibocsátó állam eljárásával kapcsolatban, és ellenőrizze, hogy fennáll-e az átadni kért személy jogai megsértésének veszélye.

⁶⁴ 2016. április 5-i Aranyosi és Căldăraru ítélet (C-404/15 és C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, 88. pont).

⁶⁵ E jogot az EJEÉ 3. cikke és a Charta 4. cikke értelmében abszolút védelem illeti meg.

⁶⁶ 2018. július 25-i Minister for Justice and Equality (Az igazságszolgáltatási rendszer hiányosságai) ítélet (C-216/18 PPU, EU:C:2017:586, 61., 68., 76. és 78. pont).

⁶⁷ 2020. december 17-i Openbaar Ministerie (A kibocsátó igazságügyi hatóság függetlensége) ítélet (C-354/20 PPU és C-412/20 PPU, EU:C:2020:1033, 52. pont); 2022. február 22-i Openbaar Ministerie (A kibocsátó tagállam törvényei által létrehozott bíróság) ítélet (C-562/21 PPU és C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, 52. pont).

⁶⁸ 2016. április 5-i Aranyosi és Căldăraru ítélet (C-404/15 és C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, 89. pont).

⁶⁹ 2018. július 25-i Minister for Justice and Equality (Az igazságszolgáltatási rendszer hiányosságai) ítélet (C-216/18 PPU, EU:C:2017:586, 61. és 68. pont).

⁷⁰ Ezt a 2020. december 17-i Openbaar Ministerie (A kibocsátó igazságügyi hatóság függetlensége) ítélet (C-354/20 PPU és C-412/20 PPU, EU:C:2020:1033, 54. és 66. pont) és a 2022. február 22-i Openbaar Ministerie (A kibocsátó tagállam törvényei által létrehozott bíróság) ítélet (C-562/21 PPU és C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, 50. és 52. pont) is megerősítette.

129. Ilyen általános és rendszerszintű hiányosságok nélkül azonban nem látom indokoltnak, hogy a végrehajtó hatóság az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározatban foglalt helyzeteken túlmenően ellenőrizze, hogy a kibocsátó állam megsérti-e az átadni kért személy jogait.

130. Éppen ellenkezőleg, az ilyen ellenőrzések lehetővé tétele ellentétes lenne a kölcsönös bizalom eszméjével, amelyen az európai elfogatóparancs mechanizmusa alapul. Ez a mechanizmus azon az elképzelésen alapszik, hogy minden tagállam tiszteletben tartja az alapvető közös értékeket és törekszik azok védelmének biztosítására.⁷¹

131. Az európai elfogatóparancs mechanizmusát azért vezették be, hogy az átadás gyorsan megtörténhessen, a más államok intézményeibe vetett bizalomra alapozva. Amennyiben lehetővé tennénk, hogy az alapvető jogok tiszteletben tartását minden egyes esetben ellenőrizzék, ez azt jelentené, hogy az európai elfogatóparancs mechanizmusa a korábban létező kiadatási eljárásokhoz válna hasonlóvá.

132. Amennyiben erre szükség lenne, véleményem szerint az európai elfogatóparancs mechanizmusának – ahogyan azt az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat létrehozta – ilyen jellegű módosítása nem a Bíróság, hanem az uniós jogalkotó feladata lenne.

133. Nem zárhatom ki, hogy esetleg felmerülhetnek olyan helyzetek, amelyekben a kibocsátó állam rendszerszintű hiányosságainak hiányában is szükségesnek bizonyulna az átadni kért személy alapvető jogai esetleges egyedi megsértésének ellenőrzése. Mindazonáltal egy olyan területen, ahol uniós szintű harmonizációra került sor, mint például a tárgyaláson való jelenlét joga elfogadható szintű korlátozásának kérdése,⁷² nem látom indokoltnak, hogy az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat alapján kialakított európai elfogatóparancs rendszerét kivételekkel egészítsük ki.

134. A Bíróság már megállapította, hogy az átadni kért személy nem hivatkozhat a végrehajtó állam általi átadás ellen arra, hogy a kibocsátó állam nem ültette át a többek között a büntetőeljárás során a tárgyaláson való jelenléthez való jog egyes szempontjait harmonizáló 2016/343 irányelvet. A Bíróság kifejtette továbbá, hogy a kibocsátó tagállam azon kötelezettsége, hogy jogrendszerén belül megfeleljen az uniós jog valamennyi rendelkezésének, így a 2016/343 irányelvnek is, továbbra is fennáll.⁷³ Az említett irányelv tiszteletben tartása érdekében a kibocsátó államnak kell biztosítania a bírósági előtt rendelkezésre álló jogorvoslatot.

⁷¹ Lásd a fenti 8. lábjegyzetet.

⁷² Lásd e tekintetben a 2009/299 kerethatározatot és a 2016/343 irányelvet.

⁷³ Lásd e tekintetben: 2020. december 17-i Generalstaatsanwaltschaft Hamburg ítélet (C-416/20 PPU, EU:C:2020:1042, 55. pont). Egy másik véleményről lásd: Böse, M., „European Arrest Warrants and Minimum Standards for Trials *in absentia* – Blind Trust vs. Transnational Direct Effect?”, *European Criminal Law Review*, 11(3) kötet, 2021, 275–287. o., 285–286. o. Böse azt javasolja, hogy a megtagadás akkor is legyen megengedett, „ha a kibocsátó tagállamban nyilvánvalóan hiányzik a bírói jogvédelem, ami megfosztja az alperest a hatékony jogorvoslatához való jogától”, és ilyenkor az európai elfogatóparancs által érintett személynek a 2016/343 irányelvre kell hivatkoznia az átadási eljárás során.

135. Ennélfogva az, hogy a végrehajtó hatóság köteles valamely személyt az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározatban meghatározott helyzeteken kívül átadni, nem érinti az EUSZ 6. cikkében biztosított alapvető jogok és jogelvek tiszteletben tartásának kötelezettségét.⁷⁴ Az átadást követően – amint azt Írország is megjegyezte – a kibocsátó tagállam továbbra is felelős az alapvető jogok biztosításáért.⁷⁵

136. Ezért, amennyiben a Bíróság úgy találja, hogy a kiváltó bűncselekmények miatt lefolytatott tárgyalások nem tartoznak az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdésének hatálya alá, úgy vélem, hogy a végrehajtó hatóság köteles végrehajtani az európai elfogatóparancsot. A kibocsátó tagállamban fennálló rendszerszintű hiányosságokkal kapcsolatos aggályok hiányában a végrehajtó hatóság nem ellenőrizheti, hogy ebben az államban tiszteletben tartják-e az EJEE 6. cikkét az átadni kért személy tekintetében, hanem köteles végrehajtani az európai elfogatóparancsot.

137. Végül a kérdést előterjesztő bíróság mindkét ügyben a 3. b) kérdésben azt kérdezte, hogy – az átadás megtagadását a végrehajtó hatóság számára lehetővé tévő – lehetséges jogsértések értékelését a tisztességes eljáráshoz való alapvető jog lényeges tartalmát érintő jogsértésekre kellene-e korlátozni.

138. Véleményem szerint az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározatban szereplő eseteken kívül és a kibocsátó tagállam igazságszolgáltatási rendszerének rendszerszintű hiányosságai hiányában az európai elfogatóparancs mechanizmusa nem ad lehetőséget a végrehajtó hatóság számára annak ellenőrzésére, hogy a keresett személyek tisztességes eljáráshoz való alapvető jogának lényeges tartalma sérül-e, vagy sérülne-e.

4. Közbenső következtetés

139. Amennyiben egy helyzet nem tartozik az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdésének hatálya alá, és amennyiben a kibocsátó tagállam igazságszolgáltatási rendszerében nem állnak fenn rendszerszintű hiányosságok, a végrehajtó hatóság nem ellenőrizheti, hogy a keresett személyek tisztességes eljáráshoz való alapvető jogának lényeges tartalma sérül-e vagy sérülne-e, hanem az európai elfogatóparancsot végre kell hajtania.

140. Az európai elfogatóparancs végrehajtását követően a kibocsátó állam továbbra is felelős az átadott személy alapvető jogainak biztosításáért.

⁷⁴ Lásd e tekintetben Bobek főtanácsnok Ardic ügyre vonatkozó indítványát (C-571/17 PPU, EU:C:2017:1013, 78. pont), amelyben kifejtette, hogy az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat elismeri a kibocsátó tagállam kulcsszerepét a vádlottak jogainak védelmét illetően.

⁷⁵ Lásd még: Richard de la Tour főtanácsnok Puig Gordi és társai ügyre vonatkozó indítványát (C-158/21, EU:C:2022:573, 85., 87. és 116. pont).

VI. Véggövetkeztetés

141. A fenti megfontolásokra tekintettel azt javaslom, hogy a Bíróság a Court of Appeal (fellebbviteli bíróság, Írország) által előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekre a következő válaszokat adja:

- 1) Az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i 2002/584/IB kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdése értelmében vett „határozat meghozatalát eredményező tárgyalás” fogalmát úgy kell értelmezni, hogy az magában foglalja az eljárás minden olyan szakaszát, amely döntő hatással van a személy szabadságelvonására vonatkozó határozatra. Ennek oka az, hogy az érintett személy számára lehetőséget kell biztosítani arra, hogy befolyásolhassa a szabadságát érintő végleges határozatot.
 - a) Amennyiben az átadást egy *eredetileg* felfüggesztett olyan szabadságvesztés-büntetés végrehajtása céljából kérik, amelynek végrehajtását egy újabb bűncselekmény miatti elítélés okán rendelték el, és amennyiben a végrehajtást elrendelő határozatot az a bíróság hozta, amely a keresett személyt ezen újabb bűncselekmény miatt elítélte, az ezen újabb elítéléshez és a végrehajtást elrendelő határozat meghozatalához vezető eljárás a 2002/584 kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdése értelmében a „határozat meghozatalát eredményező tárgyalás” részét képezi.
 - b) Ahhoz, hogy a későbbi elítéléshez vezető eljárás a 2002/584 kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdése értelmében vett „határozat meghozatalát eredményező tárgyalásnak” minősüljön, nincs jelentősége annak, hogy a végrehajtást elrendelő határozatot hozó bíróság törvény rendelkezésénél fogva köteles volt-e meghozni ezt a határozatot vagy annak meghozatalára mérlegelési mozgástérrel rendelkezett-e. Az azonban releváns, hogy az említett eljárás meghatározó hatással volt annak a büntetéssel kapcsolatos határozatnak az újratárgyalására, amely a végrehajtást elrendelő határozathoz vezetett.
- 2) Amennyiben egy helyzet a 2002/584 kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdésének hatálya alá tartozik, a végrehajtó hatóságnak csupán azt kell megvizsgálnia, hogy teljesülnek-e az ebben a cikkben meghatározott feltételek. Ezáltal szükségszerűen eleget tesz az emberi jogok európai egyezménye 6. cikkének tiszteletben tartására vonatkozó kötelezettségének is.

Amennyiben egy helyzet nem tartozik a 2002/584 kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdésének hatálya alá, és amennyiben a kibocsátó tagállam igazságszolgáltatási rendszerében nem állnak fenn rendszerszintű hiányosságok, a végrehajtó hatóság nem ellenőrizheti, hogy a keresett személyek tisztességes eljáráshoz való alapvető joga sérül-e vagy sérülne-e, hanem az európai elfogatóparancsot végre kell hajtania. Az európai elfogatóparancs végrehajtását követően a kibocsátó állam továbbra is felelős az átadott személy alapvető jogainak biztosításáért.